

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัด เทศบาลตำบลปากห้วย โทร/โทรสาร. ๐ ๓๗๒๔ ๗๓๔๑

ที่ สก ๗๕๒๐๑ /

วันที่

กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย

เรื่องเดิม

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของภาครัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายในการควบคุมภายในและบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐาน และหลักปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ

ข้อเท็จจริง

บัดนี้ เทศบาลตำบลปากห้วย ได้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ เพื่อให้การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลปากห้วยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ จึงขออนุมัติจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

ระเบียบ / ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙
๒. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อให้การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ของเทศบาลตำบลปากห้วยเป็นไปตามระเบียบ จึงเห็นควรพิจารณาอนุมัติแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ลงชื่อ

(นางเบญจมา บุญครุฑ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

วันที่ กันยายน ๒๕๖๘

ลงชื่อ

(นางนงศ์คราญ พวงกระถิน)

ผู้อำนวยการกองคลัง รักษาราชการแทน

ปลัดเทศบาลตำบลปากห้วย

ลงชื่อ

(นายสมาน บูชารัตนชัย)

นายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
(Risk management)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

เทศบาลตำบลปากห้วย
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
โทร/โทรสาร. ๐๓๗-๒๔๗๓๔๑

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
(Risk management)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

เทศบาลตำบลปากห้วย
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
โทร/โทรสาร. ๐๓๗-๒๔๗๓๔๑

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร ตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่นจนถึงเจ้าหน้าที่ทุกระดับ เพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ด้วยการมองภาพรวมทั้งหมดขององค์กร โดยคำนึงถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่ารวมขององค์กรแล้วกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงองค์กรอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับและจัดการได้ เพื่อสร้างหลักประกันที่องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง เทศบาลตำบลปากห้วย ได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานทุกสำนัก/กอง ฝ่าย มีความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ แผนบริหารความเสี่ยงนี้ จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวังได้ก็ต่อเมื่อได้มีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกสำนัก/กอง ฝ่าย ที่จะให้ความร่วมมือในการนำไปดำเนินการต่อ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารความเสี่ยงฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานของเทศบาลตำบลปากห้วยต่อไป

เทศบาลตำบลปากห้วย

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๔
๑.๓ เป้าหมายของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๕
๑.๔ ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๕
๑.๕ กระบวนการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง	๖
๑.๖ นิยามความเสี่ยง	๑๗
บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลปากห้วย	
๒.๑ ประวัติความเป็นมา	๑๘
๒.๒ ข้อมูลด้านกายภาพ	๑๘
๒.๓ ข้อมูลประชากร	๒๔
๒.๔ วิสัยทัศน์/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์	๒๕
๒.๕ โครงสร้างองค์กรและข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพท้องถิ่น	๒๗
๒.๖ หน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ	๒๘
บทที่ ๓ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง	
๓.๑ แนวทางการดำเนินงาน	๓๐
๓.๒ นิยามการบริหารจัดการความเสี่ยง	๓๒
๓.๓ การบูรณาการกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๓๕
๓.๔ โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง	๓๗
๓.๕ การบริหารจัดการความเสี่ยง	๓๘
บทที่ ๔ แผนบริหารจัดการความเสี่ยง	
ขั้นตอนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๔๗
๑. การวิเคราะห์องค์กร	๔๗
๒. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง	๕๓
๓. การระบุความเสี่ยง	๕๔
๔. การประเมินความเสี่ยง	๕๕
๕. การตอบสนองความเสี่ยง	๕๙
๖. การติดตามและทบทวน	๖๐
๗. การสื่อสารและการรายงาน	๖๐
แบบรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยง	๖๒

บทที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการดำเนินงานขององค์กรจะต้องเผชิญกับสภาวะความไม่แน่นอนทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งก่อให้เกิดเหตุการณ์ทั้งที่เป็นความเสี่ยงและโอกาส (Risk and Opportunities) ต่อองค์กร โดยความเสี่ยงจะส่งผลกระทบต่อในเชิงลบ ในขณะที่โอกาสจะเป็นตัวสร้างมูลค่าต่อองค์กร ดังนั้น การบริหาร ความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยป้องกัน รักษา และส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการกำกับ ดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) โดยมุ่งเน้นให้ทุกกระบวนการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ อาทิ การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดเสียหายแก่องค์กร

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหาร ความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติ ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ประกอบกับหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง นั้น

คณะผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปากห้วย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้องค์กรได้ก้าวไปสู่ระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ลดความเสียหายและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น โดยเชื่อมั่นว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยลดอุปสรรคหรือสิ่งที่จะทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์กรได้วางไว้ และเป็นการให้ความเชื่อมั่นกับประชาชนที่มีต่อองค์กร ช่วยป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากร และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมที่ดี นำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีต่อไป

ความหมายและความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยง หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและ ส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ หน่วยงาน รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุที่ไม่พึงประสงค์อาจทำให้อันตรายส่งผลกระทบต่อให้เกิด ความเสียหาย ให้อัตุประสงค์ (Objective) และเป้าหมาย (Target) ที่องค์กรกำหนดไว้เบี่ยงเบนไปหรือไม่ ประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านกลยุทธ์ การเงิน การดำเนินงาน และกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานใด ๆ ย่อมมีความเสี่ยงเกิดขึ้นได้เสมอ ทั้งจากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ความเสี่ยงดังกล่าว อาจอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย เช่น การวางกลยุทธ์และแผนงาน การตัดสินใจของผู้บริหาร การบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน และโครงการที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงาน ภายในที่ทำการ การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง หมายถึง การจัดทำโครงการควบคุมโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของทรัพยากรต่าง ๆ กระบวนการทำงาน กระบวนการบริหารภายในองค์กรนั้น ๆ

การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) หมายถึง การติดตามการปฏิบัติตามวิธีการบริหารความเสี่ยง ระหว่างการปฏิบัติงาน หรืออาจเรียกว่าการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง หรือการประเมินผลแบบต่อเนื่อง

การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นไปที่ประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยง ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนด โดยมีขอบเขตในช่วงการประเมินขึ้นอยู่กับประสิทธิผล การติดตามผลอย่างต่อเนื่องเป็นหลัก เช่น การประเมินผลช่วง ๖ เดือน ๙ เดือน และ ๑๒ เดือน

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลและถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย และเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินงานในโครงการนั้นๆ

การสื่อสาร หมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลทั้งภายในและภายนอก ซึ่งอาจใช้ คนหรือใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การทำหนังสือเพื่อขอให้เสนอ แผน/โครงการ เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

ประเภทของความเสี่ยง

กำหนดประเภทความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกิจกรรมทางการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ หรือแผนงาน และนโยบายในการบริหารงาน

๒. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ การเงินที่ใช้ในการดำเนินการโครงการนั้นๆ เป็นต้น

๓. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุก ๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๔. ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk) หรือ (Event Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่ เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

แนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยง

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญกับความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่าง ๆ เช่น การเดินทางมาทำงานย่อมต้องพบกับความไม่แน่นอนที่จะทำให้มาทำงานไม่ได้หรือไม่ทันเวลา โดยอาจมีสาเหตุจากการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ฝนตก น้ำท่วม การประท้วงปิดถนน ฯลฯ จึงต้องหาวิธีที่จะบริหารจัดการเพื่อมาทำงานให้ได้หรือให้ทันเวลา โดยปรับเปลี่ยนจากการใช้รถส่วนตัวหรือรถโดยสารประจำทาง ไปใช้บริการรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง หรือเปลี่ยนเส้นทางการเดินทาง ตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ทุกคนได้นำการบริหารความเสี่ยงไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว แต่อาจจะไม่ทราบว่าวิธีการเหล่านั้นเป็นการบริหารความเสี่ยง

แนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยงได้นำมาใช้ในการบริหารงานขององค์กร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือการบริหารงานที่จะช่วยให้ผู้บริหารเกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุ้มค่า โดยลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายในด้านต่าง ๆ ต่อองค์กร เปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency

economy) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ในส่วนของการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงและเป็นหลักปฏิบัติที่เป็นสากล คือกรอบการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กรของคณะกรรมการ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) กรอบการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กร (Enterprise Risk Management Framework) ดังกล่าวมีองค์ประกอบดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร เนื่องจากเป็นตัวกำหนดโครงสร้างและ วินัยในการทำงาน สภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีผลต่อวิธีการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายการดำเนินธุรกิจ วิธีการจัดโครงสร้างของกิจกรรมทางธุรกิจ รวมทั้งวิธีการระบุ ประเมินและจัดการกับความเสี่ยง

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการดำเนินธุรกิจ ก่อนที่จะทำการระบุเหตุการณ์ ความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้น โดยวัตถุประสงค์ต้องสอดคล้องกับการยอมรับในความเสี่ยง (Risk Appetite)

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification) เป็นการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง หรือความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากปัจจัยทั้ง ภายในและภายนอกองค์กร ปัจจัยภายนอก เช่น สถานะเศรษฐกิจ การเมือง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ ปัจจัยภายใน เช่น บุคลากร กระบวนการ เทคโนโลยี

๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) การประเมินความเสี่ยงช่วยให้องค์กรทราบว่าเหตุการณ์ความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนนั้นจะ ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างไร โดยการวิเคราะห์ใน ๒ ด้าน คือ โอกาสที่จะเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบต่อหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact)

๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) ฝ่ายบริหารต้องเลือกวิธีการจัดการกับความความเสี่ยงที่ประเมินได้ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ วิธีการจัดการกับความเสี่ยงประกอบด้วย การหลีกเลี่ยง การยอมรับ การลด และการกระจายความเสี่ยง

๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) กิจกรรมการควบคุม คือ นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะมีการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากแต่ละองค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเทคนิคการนำไปปฏิบัติเป็นของเฉพาะองค์กร ดังนั้น กิจกรรมการควบคุมจึงมีความแตกต่างกัน การควบคุมเป็นการสะท้อนถึงสภาพแวดล้อมภายในองค์กรลักษณะธุรกิจ โครงสร้าง และวัฒนธรรมองค์กร

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรในการบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งจากแหล่งภายนอกและภายใน ควรต้องได้รับการบันทึกและสื่อสารอย่างเหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบและเวลา เพื่อช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลภายนอกองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ผู้จัดการสินค้า ผู้ให้บริการ ผู้กำกับดูแลและประชาชน

๘. การติดตามและประเมินผล (Monitoring) ประเด็นสำคัญของการติดตามผล ได้แก่ การติดตามผลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงมีคุณภาพและมีความเหมาะสม และการบริหารความเสี่ยงได้นำไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับขององค์กร ความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้รับการรายงานต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบ การติดตามการบริหารความเสี่ยงสามารถทำได้ ๒ ลักษณะ คือ การติดตามอย่างต่อเนื่องและการติดตามเป็นรายครั้ง การติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทั่วทั้ง และถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน ส่วนการติดตามรายครั้งเป็นการดำเนินการภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว หากองค์กรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้องค์กรควรมีการจัดทำรายงานความเสี่ยงเพื่อให้การติดตามการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

วัตถุประสงค์หลักของการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร คือ เพื่อต้องการให้ธุรกิจหรือองค์กรมีกระบวนการหรือระบบในการค้นหา ประเมิน และจัดการกับความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดและส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ ในภาพรวมขององค์กร โดยทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งก็คือ การสร้างผลกำไรหรือผลตอบแทนจากการลงทุนในระดับสูงสุด รวมถึงการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร เช่น ลูกค้า ผู้บริหาร คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ ผู้ถือหุ้น Supplier พนักงาน ฯลฯ

นอกจากนี้ COSO ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง องค์กรที่จัดทำระบบบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ใน ๔ ด้าน คือ

๑. วัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์ (Strategic) กล่าวคือ การบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องและสนับสนุนพันธกิจหลักขององค์กร

๒. วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติงาน (Operations) การบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้องค์กรพิจารณาความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน รวมถึงพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานด้วย

๓. วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน (Reporting) การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีความเชื่อมั่นข้อมูลในรายงานประเภทต่าง ๆ ขององค์กร โดยเฉพาะรายงานทางการเงิน (Financial Report)

๔.วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance) โดยเฉพาะการจัดทำระบบควบคุมภายในเพื่อลดความเสี่ยง ส่วนการจัดการความเสี่ยงด้วยวิธีอื่น ๆ องค์กรก็สามารถใช้กฎระเบียบต่าง ๆ เป็นเครื่องมือได้ด้วยเช่นกัน ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจึงส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง องค์กรควรต้องคำนึงถึงต้นทุนและประโยชน์ที่จะได้รับเปรียบเทียบกับกันด้วย เพื่อพิจารณาถึงความคุ้มค่า นอกจากนี้ องค์กรควรมีระบบในการติดตามและประเมินผลการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรเป็นระยะ เพื่อให้ทราบประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องนำมาพัฒนาหรือปรับปรุงระบบบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

เป้าหมายของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

- ๑) ผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ มีความเข้าใจในการบริหารความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้
- ๒) ผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือปราศจากความเสี่ยง
- ๓) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ เพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้น
- ๔) เพื่อพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเป็นกระบวนการดำเนินงานที่โปร่งใสภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- ๕) ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมและยอมรับได้ทั่วทั้งองค์กร
- ๖) การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร มีการนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและทั่วทั้งองค์กร

ประโยชน์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจในการบริหารงานได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่จะส่งผลให้เกิดความเสียหายและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อีกทั้งยังเป็นแนวทางปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง และบรรลุตามเป้าหมายของการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้

- ๑) เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แผนบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้คณะทำงานบริหารความเสี่ยงและผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
- ๒) สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร การบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารความเสี่ยงซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร รวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
- ๓) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในองค์กรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลด้วย

๔) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การติดตาม ควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของเทศบาลตำบลปากห้วยเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งสามารถปกป้องผลประโยชน์และเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๕) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กรและระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๖) ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำและกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภท ย่อมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยงจะประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ ๔ ขั้นตอน ประกอบด้วย การค้นหาความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และติดตามประเมินผล

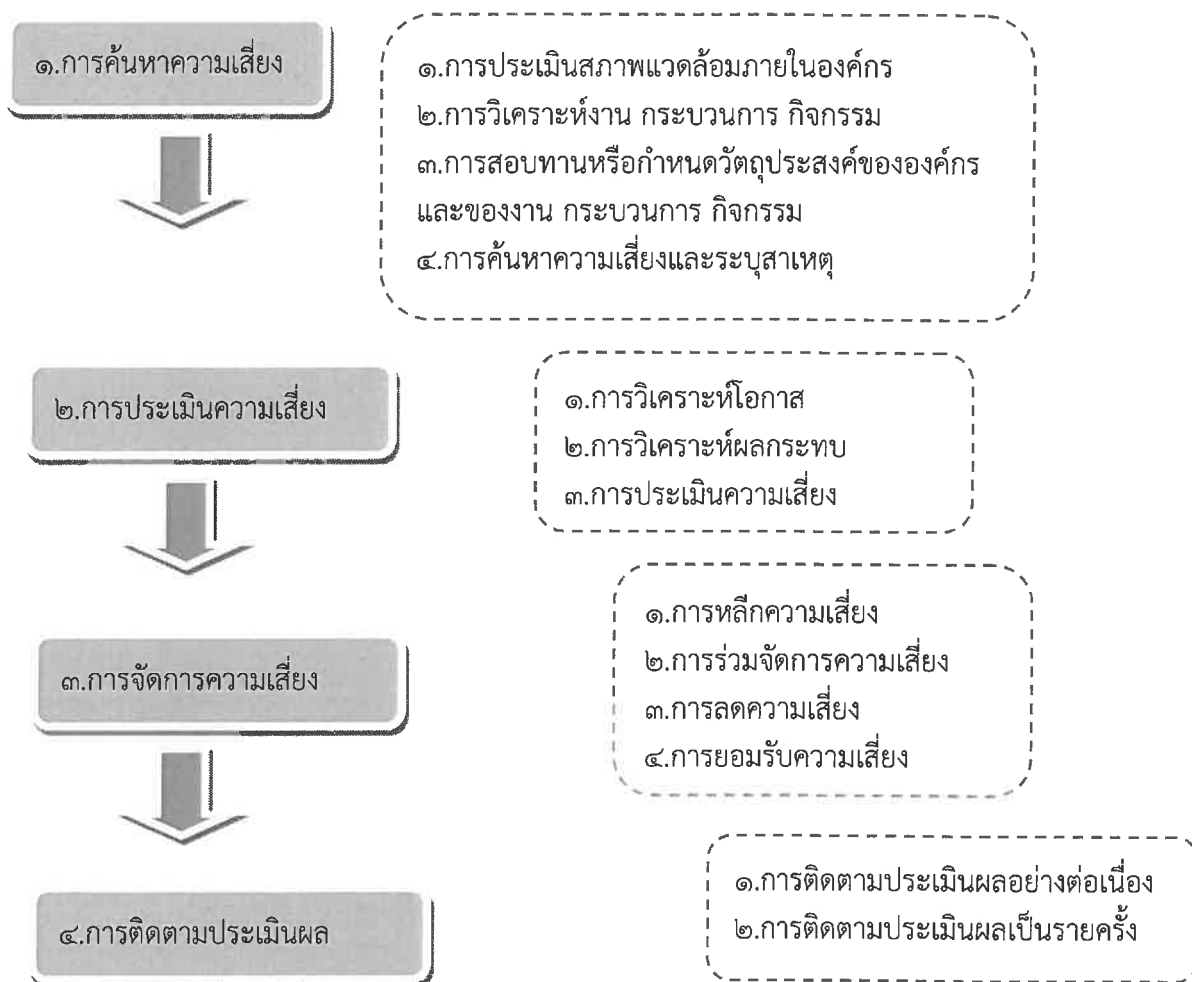
๑. การค้นหาความเสี่ยง (Risk Identification) ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในกระบวนการบริหารความเสี่ยงเนื่องจากเป็นขั้นตอนในการค้นหา ระบุ บ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงที่สร้างผลกระทบหรือความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน การรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมาย และในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและองค์กร

๒. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการใช้อภิปรายอย่างเปิดเผยหรือการอันจำกัดขององค์กร โดยการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Like) ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และประเมินระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) เพื่อประโยชน์ในการตอบสนองความเสี่ยง

๓. การจัดการความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการกำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อจัดการความเสี่ยงขององค์กรให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ หรือระดับที่เหมาะสม ซึ่งเป็นระดับที่องค์กรสามารถจะดำเนินการต่อไปได้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๔. การติดตามประเมินผล (Monitoring) เพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าองค์กรมีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปอย่างเป็นระบบ เหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิผลและมีการนำปฏิบัติจริง

แผนภาพกระบวนการบริหารความเสี่ยง

๑. การค้นหาความเสี่ยง (Risk Identification)

การดำเนินธุรกิจขององค์กรในปัจจุบันภายใต้ความไม่แน่นอน การเปลี่ยนแปลงทั้งจากปัจจัยภายในภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นอัตราการเจริญเติบโตของประเทศ การแข่งขันทางธุรกิจที่นับวันจะทวีความเข้มข้นและรุนแรงมากขึ้น สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และภัยอื่น ๆ อีกมากมายเป็นความเสี่ยงที่อาจทำให้องค์กรต้องประสบกับปัญหาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ไม่อาจจะเป็นการขาดทุน ขาดสภาพคล่องทางการเงิน สูญเสียสินทรัพย์ การดำเนินธุรกิจล้มเหลว ไม่เจริญเติบโต ขาดความน่าเชื่อถือ หรืออาจถึงขั้นล้มละลายต้องปิดกิจการส่งผลกระทบต่อทั้งในระดับบุคคล องค์กร และประเทศชาติ ดังนั้นการดำเนินธุรกิจภายใต้ความไม่แน่นอนที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้น องค์กรต้องดำเนินธุรกิจโดยใช้การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงจะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงต่างๆ ให้ลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ และสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างมั่นคง ปลอดภัยและยั่งยืน

ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ ๔ ขั้นตอนประกอบด้วย การค้นหาความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และติดตามประเมินผล ซึ่งขั้นตอนแรกคือการค้นหาความเสี่ยง (Risk Identification) ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในกระบวนการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากเป็นขั้นตอนในการค้นหา ระบุ บ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงที่สร้างผลกระทบหรือความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน การรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมาย และในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจองค์กร ถ้าองค์กรสามารถค้นหาความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม จะทำให้องค์กรและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้ล่วงหน้าอันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนเพื่อจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่หากองค์กรค้นหาความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างไม่ถูกต้อง และไม่เหมาะสมโดยไม่ใช้ความเสี่ยงที่แท้จริงขององค์กรจะทำให้องค์กรสูญเสียทรัพยากรโดยใช้เหตุในการวางแผนจัดการกับความเสี่ยงที่ไม่ใช้ความเสี่ยงที่แท้จริงขององค์กร และอาจทำให้องค์กรประสบกับปัญหาและอุปสรรคหากเกิดความเสี่ยงขึ้นโดยไม่มีแผนในการจัดการกับความเสี่ยงที่แท้จริงเหล่านั้น

ขั้นตอนการค้นหาความเสี่ยงประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑.๑ การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เป็นขั้นตอนแรกของการค้นหาความเสี่ยงขององค์กร เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เป็นอยู่จริงว่าเป็นอย่างไรทั้งทางด้านวัฒนธรรมขององค์กร จริยธรรมของบุคลากร สภาพแวดล้อมในการทำงาน มุมมองและทัศนคติที่มีต่อความเสี่ยง ปรัชญา การบริหารความเสี่ยง ระดับความเสี่ยงที่องค์กรสามารถยอมรับได้ (Risk Appetite) โดยประเมินว่าสภาพแวดล้อมขององค์กรมีส่วนช่วยส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานที่ดีหรือไม่ ถ้าไม่ต้องมีมาตรการในการแก้ไขปรับปรุง หรือปรับสภาพแวดล้อมภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๑.๒ การวิเคราะห์งาน กระบวนการ และกิจกรรม ในการค้นหาความเสี่ยง องค์กรต้องวิเคราะห์งาน กระบวนการ และกิจกรรมภายในองค์กรที่มีทั้งหมดเพื่อให้ทราบ และเกิดความเข้าใจงาน กระบวนการ และกิจกรรมต่างๆ ที่มีภายในองค์กรเพื่อประโยชน์ในการค้นหาความเสี่ยงให้สอดคล้องกับแต่ละประเภทของงานภายในองค์กร และในกรณีที่องค์กรมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรก็อาจมุ่งทำการบริหารความเสี่ยงไปทำงานหลักขององค์กรที่มีความสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และงานที่กำลังมีปัญหา อุปสรรคหรือคาดว่าจะมีโอกาสเกิดความเสียหายขึ้นภายในองค์กร โดยทำการคัดเลือกงาน กระบวนการ และกิจกรรมดังกล่าวเพื่อนำมาพิจารณาบริหารความเสี่ยงก่อนงานสนับสนุน หรืองานที่มีความเสี่ยงน้อยกว่า

๑.๓ การสอบทานหรือกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร งาน กระบวนการ และกิจกรรม หลังจากคัดเลือกงาน กระบวนการ และกิจกรรมแล้ว จากนั้นก็จะทำการสอบทานวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือกำหนดวัตถุประสงค์ใหม่ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้หรือกำหนดไว้ไม่ชัดเจน

การค้นหาความเสี่ยงต้องมีการสอบทานหรือกำหนดวัตถุประสงค์ก่อนจึงจะสามารถระบุเหตุการณ์ที่อาจทำให้ไม่บรรลุผลสำเร็จได้โดยวัตถุประสงค์ของงาน กระบวนการ และกิจกรรมต้องสนับสนุนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร

ความเสี่ยงเป็นเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้น การสอบทานหรือกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กรจึงเป็นขั้นตอนที่ต้องกระทำ เพื่อให้การค้นหาความเสี่ยงได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์ควรจะต้องคำนึงถึงหลัก SMART ดังนี้

๑. Specific มีลักษณะที่เฉพาะเจาะจง สามารถทำให้บุคลากรระดับองค์กรเข้าใจตรงกันได้
๒. Measurable สามารถวัดผลได้ว่าวัตถุประสงค์นั้นบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ
๓. Attainable สามารถทำให้บรรลุผลได้ภายใต้ศักยภาพ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมที่องค์กรมีอยู่
๔. Relevant มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ และเป็นไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ขององค์กร
๕. Timely มีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

๑.๔ การค้นหาความเสี่ยงและระบุสาเหตุ การค้นหาความเสี่ยงและระบุสาเหตุความเสี่ยงขององค์กรต้องพยายามค้นหาให้ครอบคลุมความเสี่ยงทุกประเภทภายในองค์กร และเป็นความเสี่ยงที่แท้จริงที่มีโอกาสเกิดขึ้นและหากเกิดขึ้นจะสร้างผลกระทบอย่างรุนแรงต่อองค์กร ซึ่งการค้นหาความเสี่ยงและระบุสาเหตุของความเสี่ยงสามารถค้นหาได้ทั้งเชิงรับและเชิงรุก โดยการค้นหาเชิงรับสามารถค้นหาได้จากการศึกษาหาข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสร้างความเสียหายต่อองค์กรแล้วในอดีต การสำรวจจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันอาจส่งผลกลายเป็นสถานะเป็นความเสี่ยงขึ้นมาได้ ส่วนในการค้นหาความเสี่ยงเชิงรุกสามารถค้นหาได้จากการคาดการณ์เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคตและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร แต่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การดำเนินธุรกิจขององค์กร กระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ฯลฯ และนำความเสี่ยงที่ค้นหาได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อค้นหาสาเหตุของความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงเหล่านั้น ซึ่งเทคนิคหรือวิธีการในการค้นหาความเสี่ยงและระบุสาเหตุมีอยู่ด้วยกันหลายวิธีด้วยกัน แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเทคนิควิธีการที่นิยมใช้โดยทั่วไป ดังนี้

๑. การระดมสมอง (Brainstorming) ระดมความคิดเห็นของบุคลากรในองค์กรที่รับงานหรือเป็นเจ้าของงานซึ่งจะเป็นบุคลากรที่รู้ เข้าใจความเสี่ยงของงานที่ตนรับผิดชอบมากที่สุดหรือเรียกว่า เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย การระดมสมองเป็นเทคนิคทั่วไปที่ใช้ในแสวงหาความคิดต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดในมุมมองของการบริหารความเสี่ยง เทคนิคนี้สามารถนำมาใช้ในการค้นหาและระบุความเสี่ยงได้ โดยการจัดการประชุมเพื่อระดมแนวความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๒. การสัมภาษณ์ (Interviews) บุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญในสายงานการสัมภาษณ์เป็นเทคนิคโดยใช้การถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลใหม่ๆ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในการยืนยันข้อมูลเดิมที่มีอยู่ว่ามีเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่

๓. การใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบความเสี่ยงทั่วไปที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และใช้ประเมินความเพียงพอของการควบคุมด้วย

๔. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Facilitated workshops) หรือการจัดทำ Workshop ของบุคลากรในองค์กรเป็นวิธีที่ทำให้กลุ่มคนสามารถทำงานด้วยกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมค้นหาและระบุความเสี่ยงและตัดสินใจในที่ประชุม ผู้จัดการประชุมจะต้องมีทักษะที่ดี การจัด workshop สามารถทำได้ทุกเวลา ขึ้นอยู่กับทีมงานจะตัดสินใจว่าเมื่อไรถึงจำเป็น การจัด workshop เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในองค์กร เพราะช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์กรด้วย

๖. การจัดทำ Benchmark หรือการเปรียบเทียบกับองค์กรภายนอกเป็นวิธีการในการวัดและเปรียบเทียบ ผลผลิต ภัณฑ์ บริการและวิธีการปฏิบัติกับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลของการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเอง เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในธุรกิจ

Benchmarking มิใช่การไปลอกเลียนแบบจากผู้อื่น หรือเพียงแค่การทำ Competitive analysis ที่เป็นการนำตัวเลขของเราไปเปรียบเทียบกับคู่แข่งเท่านั้น แต่ Benchmarking เป็นวิธีการที่ทำให้เห็นถึงความแตกต่างในกระบวนการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ ด้วยการวิเคราะห์ว่าผู้ที่เราต้องการเปรียบเทียบ เขาทำในสิ่งที่แตกต่างไปจากเราอย่างไรเป็นสำคัญ แล้วเราจะทำให้องค์กรสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นสุดยอดอย่างต่อเนื่องนั้นได้อย่างไร Benchmarking นั้นจะเป็นการเปรียบเทียบกับผู้ที่อยู่อุตสาหกรรมเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่ไม่ใช่ผู้ที่เป็นคู่แข่งกันโดยตรง

สำหรับในเรื่องการบริหารความเสี่ยงนั้น เราสามารถค้นหาความเสี่ยงได้จากการใช้เทคนิค Benchmarking ได้เช่นกัน เนื่องจากบริษัทหรือองค์กรที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันหรือคล้ายคลึงกับลักษณะการดำเนินธุรกิจและกิจกรรมที่คล้ายๆ กัน ดังนั้น ความเสี่ยงที่ต้องเผชิญนั้นก็อาจจะไม่แตกต่างกันมากนัก โดยในการหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบนั้น อาจจะต้องมีการจัดกลุ่มความร่วมมือ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน

๗. การตรวจสอบ (Auditing) การตรวจสอบภายในเป็นกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดีขึ้น โดยอาศัยการตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กร ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ และคำปรึกษา รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ได้ตรวจสอบซึ่งถือเป็นงานบริการที่ให้แก่องค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภายหลังการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในจะจัดทำรายงานการตรวจสอบภายใน โดยจะมีการระบุประเด็นข้อตรวจพบ ซึ่งสามารถนำมาใช้พื้นฐานในการค้นหาความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงานใด

๘. การใช้ Check Lists เป็นวิธีการหนึ่งในการระบุความเสี่ยงที่ค่อนข้างง่าย โดยการตอบคำถามในใบรายการที่ได้จัดทำขึ้นไว้เป็นมาตรฐาน ในการจัดทำ Check Lists นั้น จะรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นอดีต และนำมาทำเป็นรายการคำถามที่เป็นมาตรฐานหรือวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่องค์กรหรือหน่วยงานมีอยู่

๙. การสืบสวน (Incident investigation) ในกรณีที่มีเหตุการณ์ผิดปกติเกิดขึ้น เช่น การทุจริต อุบัติเหตุ ฯลฯ นั้น องค์กรต่างๆ ก็มักจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อสืบสวนและจัดทำรายงานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งข้อเท็จจริงจากรายงานดังกล่าวสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาความเสี่ยงได้เช่นกัน

ปัจจัยเสี่ยงภายในองค์กร

- ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น การเมือง สภาวะเศรษฐกิจสังคม กฎหมาย ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ เป็นต้น

- ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ กระบวนการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากร การบริหารทรัพยากร ฯลฯ เป็นต้น

๒. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยงเพื่อให้สามารถกำหนดระดับความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยเป็นกระบวนการที่จะดำเนินการหลังจากค้นหาความเสี่ยงขององค์กรแล้วโดยการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงหรือสาเหตุของความเสี่ยงมาดำเนินการวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และประเมินระดับความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนพิจารณาการควบคุมที่มีอยู่ และยังมีประโยชน์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่อย่างมากมายภายใต้ทรัพยากรขององค์กรที่จำกัดไม่ว่าจะเป็น เงินทุน เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรขององค์กร ทำให้ไม่สามารถที่จะจัดการกับทุกความเสี่ยงได้ การประเมินความเสี่ยงจะช่วยทำให้องค์กรตัดสินใจ จัดการกับความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมและประเมินได้ว่าควรจะจัดการกับความเสี่ยงนั้นๆ อย่างไร ความเสี่ยงใดควรต้องรีบดำเนินการบริหารจัดการก่อนหลัง หรือความเสี่ยงใดที่สามารถที่จะยอมรับให้เกิดขึ้นได้

การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับขอบของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยแต่ละองค์กรจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นให้เหมาะสมกับประเภทและสภาพแวดล้อมขององค์กรโดยอาจจะกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นระดับคะแนน ๕ คะแนน หรือ ๓ คะแนน ซึ่งสามารถกำหนดเกณฑ์ได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลสภาพแวดล้อมและดุลยพินิจการตัดสินใจของฝ่ายบริหารขององค์กร โดยเกณฑ์ในเชิงปริมาณจะเหมาะกับองค์กรที่มีข้อมูลสถิติ ตัวเลข หรือจำนวนเงินมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างพอเพียง สำหรับองค์กรที่ไม่มีข้อมูลสถิติ ตัวเลข หรือจำนวนเงินหรือไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ก็ให้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ

๒.๑ การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดในอนาคต โดยอาจกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นระดับคะแนน ๕ คะแนน ประกอบด้วย ๕ ๔ ๓ ๒ และ ๑ คะแนน แสดงถึงโอกาสที่จะเกิดหรือความถี่ในการเกิด สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก ตามลำดับ และกำหนดคำอธิบายในแต่ละระดับโอกาส จากนั้นทำการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดหรือความถี่ในการเกิดว่าแต่ละความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงมีโอกาสเกิดขึ้นในระดับใด ดังตัวอย่างดังนี้

การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดแบบเชิงปริมาณ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า
๔	สูง	๑-๖ เดือนต่อครั้ง แต่ไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง
๒	น้อย	๒-๓ ปีต่อครั้ง
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง

การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดแบบเชิงคุณภาพหรือเชิงบรรยาย

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดเกือบทุกเดือน
๔	สูง	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดบางครั้ง
๒	น้อย	อาจมีโอกาสเกิดแต่นาน ๆ ครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดน้อยมาก

๒.๒ การวิเคราะห์ผลกระทบ (Impact) เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหายจากความเสียหายที่คาดว่าจะได้รับหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ซึ่งการกำหนดระดับของผลกระทบนั้นจะต้องพิจารณาถึงความรุนแรงของความเสียหายหากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น โดยอาจแบ่งผลกระทบออกเป็นผลกระทบที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หรือด้านการเงิน/ทรัพย์สิน การดำเนินงาน ชื่อเสียง/ภาพลักษณ์ บุคลากร ฯลฯ โดยอาจกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นระดับคะแนน ๕ คะแนน ประกอบด้วย ๕ ๔ ๓ ๒ และ ๑ คะแนน แสดงถึงระดับความรุนแรงระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก ตามลำดับ และกำหนดคำอธิบายในแต่ละระดับความรุนแรงของผลกระทบ จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลกระทบหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้นว่ามีผลกระทบอยู่ในระดับใด ตัวอย่างเช่น

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านการเงิน/ทรัพย์สิน

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มากกว่า ๑๐ ล้านบาท
๔	สูง	มากกว่า ๒.๕ ล้านบาท - ๑๐ ล้านบาท
๓	ปานกลาง	มากกว่า ๕๐,๐๐๐ - ๒.๕ แสนบาท
๒	น้อย	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดแบบเชิงคุณภาพหรือเชิงบรรยาย

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก เกินกว่า ๑ วัน
๔	สูง	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงักมากกว่า ๖ ชั่วโมง แต่ไม่เกิน ๑ วัน
๓	ปานกลาง	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงักมากกว่า ๓ ชั่วโมง แต่ไม่เกิน ๖ ชั่วโมง
๒	น้อย	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก ๑ - ๓ ชั่วโมง
๑	น้อยมาก	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก ไม่เกิน ๑ ชั่วโมง

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านบุคลากร

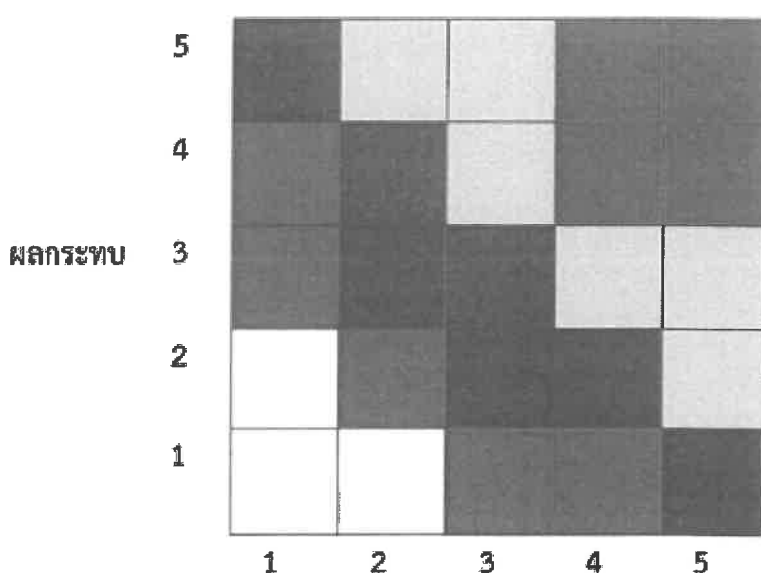
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีบาดเจ็บถึงชีวิต/สูญเสียอวัยวะสำคัญ/ทุพพลภาพ
๔	สูง	มีบาดเจ็บสาหัส/สูญเสียถึงหยุดงาน มากกว่า ๒๐ วัน
๓	ปานกลาง	มีบาดเจ็บถึงหยุดงาน มากกว่า ๗ วัน แต่ไม่เกิน ๒๐ วัน
๒	น้อย	มีบาดเจ็บ หยุดงานไม่เกิน ๗ วัน
๑	น้อยมาก	มีบาดเจ็บเล็กน้อย ไม่หยุดงาน

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านชื่อเสียง/ภาพลักษณ์

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีการเผยแพร่ข่าวในวงกว้างในหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
๔	สูง	มีการเผยแพร่ข่าวทั้งในวิทยุและหนังสือพิมพ์
๓	ปานกลาง	มีการเผยแพร่ข่าวเฉพาะในหนังสือพิมพ์
๒	น้อย	มีการเผยแพร่ข่าวในวงจำกัด
๑	น้อยมาก	ไม่มีการเผยแพร่ข่าว

๒.๓ การประเมินระดับความเสี่ยง (Degree of risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์โอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดและผลกระทบหรือความรุนแรงหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้น หลังจากองค์กรวิเคราะห์โอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดและผลกระทบของความเสี่ยงแล้ว องค์กรต้องนำผลการวิเคราะห์มาประเมินระดับความเสี่ยงว่าแต่ละความเสี่ยงมีระดับความเสี่ยงอยู่ระดับใดในตารางการประเมินระดับความเสี่ยง ซึ่งระดับความเสี่ยงอาจแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อยและน้อยมาก ความเสี่ยงข้างต้นด้วยเกณฑ์ที่ประกอบด้วย สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน สีเขียวและสีขาว ตามลำดับ โดยนำผลจากการวิเคราะห์โอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดขึ้นและผลจากการวิเคราะห์ผลกระทบมาประเมินระดับความเสี่ยงดังตัวอย่างดังนี้

การประเมินระดับความเสี่ยง

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

เป็นตารางที่ใช้ในการประเมินและจัดระดับความเสี่ยงของแต่ละความเสี่ยงเพื่อประเมินว่าความเสี่ยงใดอยู่ในระดับที่ควรคำนึงถึงและต้องรับดำเนินการจัดการกับความเสี่ยงเป็นอันดับแรกก่อน โดยตารางการประเมินระดับความเสี่ยงข้างต้นแบ่งระดับความเสี่ยงออกเป็น ๕ ระดับ จำแนกระดับความเสี่ยงโดยใช้สีเป็นตัวกำหนด ดังนี้

สีแดง	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง สูงมาก
สีเหลือง	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง สูง
สีน้ำเงิน	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง ปานกลาง
สีเขียว	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง น้อย
สีขาว	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง น้อยมาก

วิธีการประเมินระดับความเสี่ยงโดยใช้ตารางการประเมินระดับความเสี่ยงข้างต้น ให้นำคะแนนของโอกาสที่จะเกิดและคะแนนของผลกระทบที่วิเคราะห์ได้ของแต่ละความเสี่ยงมากำหนดลงในตารางประเมินระดับความเสี่ยง โดยถ้าคะแนนของโอกาสและผลกระทบมาบรรจบกันที่สีใดก็แสดงว่าความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับความเสี่ยงตามความหมายของระดับความเสี่ยงที่กล่าวไว้ข้างต้น

การจัดลำดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

สีเขียว	ลำดับ	สีเหลือง	ลำดับ	สีส้ม	ลำดับ	สีแดง	ลำดับ
โอกาส×ผลกระทบ		โอกาส×ผลกระทบ		โอกาส×ผลกระทบ		โอกาส×ผลกระทบ	
๑×๑	๑	๓×๒	๖	๒×๕	๑๐	๔×๕	๒๐
๒×๑	๒	๓×๒	๖	๕×๒	๑๐	๕×๔	๒๐
๑×๒	๒	๒×๔	๘	๓×๔	๑๒	๕×๕	๒๕
๑×๓	๓	๔×๒	๘	๔×๓	๑๒		
๓×๑	๓	๓×๓	๙	๓×๕	๑๕		
๒×๒	๔			๕×๓	๑๕		
๑×๔	๔			๔×๔	๑๖		
๔×๑	๔						
๑×๕	๕						
๕×๑	๕						

ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

คำอธิบายการบริหารความเสี่ยงตามระดับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง	Risk Ranking	แทนด้วยแถบสี	คำอธิบายการบริหารความเสี่ยง
สูงมาก	๑๗-๒๕ (สีแดง)		ระดับความเสี่ยงที่เกินระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้อย่างมาก ต้องบริหารความเสี่ยงเร่งด่วน
สูง	๑๐-๑๖ (สีส้ม)		ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ปานกลาง	๖-๙ (สีเหลือง)		ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการเฝ้าระวัง อาจมีการปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
น้อย	๑-๕ (สีเขียว)		ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องบริหารความเสี่ยง

๓. การจัดการความเสี่ยง (Risk Response)

เมื่อองค์กรได้ค้นหา วิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การกำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อจัดการความเสี่ยงขององค์กรให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ (Risk Tolerance หรือ Risk Appetite) หรือระดับที่เหมาะสม (Optimal) ซึ่งเป็นระดับที่องค์กรสามารถจะดำเนินการต่อไปได้และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงต้องคำนึงถึงต้นทุนที่จะเกิดขึ้น เปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากวิธีการนั้น ๆ (cost-benefit analysis) รวมทั้งต้องพิจารณาเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับโครงสร้างหรือเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กรด้วย

หลักการจัดการความเสี่ยง มี ๔ แนวทาง คือ

๓.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง คือ การดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง องค์กรอาจจะเผชิญกับความเสี่ยงที่ผู้บริหารพิจารณาแล้วพบว่า ไม่มีแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยงนั้น กล่าวคือ ไม่มีวิธีการลดโอกาสหรือผลกระทบ หรือไม่สามารถหาผู้อื่นมาร่วมจัดการ ความเสี่ยงได้ แต่ความเสี่ยงดังกล่าวยังอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ผู้บริหารควรเลือกหลีกเลี่ยง ความเสี่ยงด้วยการหยุดดำเนินงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ หรือเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของงานหรือกิจกรรมนั้นไป เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง ต้องคำนึงถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสที่จะเกิดขึ้นจากการหยุดดำเนินการงานหรือกิจกรรมนั้นด้วย

๓.๒ การร่วมจัดการความเสี่ยง คือ การหาผู้อื่นมาร่วมจัดการความเสี่ยง หรือโอน (Transfer) ความเสี่ยงขององค์กรไปให้ผู้อื่นร่วมรับผิดชอบด้วย องค์กรอาจจะเผชิญกับความเสี่ยงที่เชี่ยวชาญในการจัดการความเสี่ยงด้วยตนเอง หรือต้นทุนในการจัดการความเสี่ยงด้วยตนเองสูงกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับ ผู้บริหารควรโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นร่วมรับผิดชอบ เช่น การทำประกันภัย เพื่อให้บริษัทประกันภัยร่วมรับผิดชอบในผลกระทบที่จะเกิดขึ้น หรือการจ้างให้บุคคลภายนอกดำเนินกิจกรรมหรืองานบางอย่างแทน (Outsource)

๓.๓ การลดความเสี่ยง คือ การดำเนินการเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบของความเสี่ยง องค์กรอาจจะเผชิญกับความเสี่ยงบางตัว ที่องค์กรมีความสามารถหรือความเชี่ยวชาญในการลดความเสี่ยงด้วยตนเอง กล่าวคือ มีแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์เกิดขึ้น หรือมีวิธีลดผลกระทบของเหตุการณ์ได้ โดยต้นทุนในการดำเนินการอยู่ในระดับที่เหมาะสม ผู้บริหารจึงเลือกดำเนินการลดความเสี่ยงเองการทำสัญญาล่วงหน้ากับ Supplier เพื่อลดโอกาสที่ต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้น, การมีแหล่งสำรองพลังงานเพื่อลดผลกระทบต่อสายการผลิต กรณีไฟฟ้ากระแสหลักขัดข้อง

๓.๔ การยอมรับความเสี่ยง คือ การไม่ดำเนินการใด ๆ กับความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ คือ มีโอกาสที่เกิดไม่บ่อย หรือมีผลกระทบไม่สูง องค์กรอาจจะเผชิญกับความเสี่ยงบางตัว ที่มีโอกาสที่จะเกิดไม่บ่อย หรือหากเกิดขึ้นแล้วไม่ส่งผลกระทบต่อองค์กรมากนัก ผู้บริหารจึงยอมรับความเสี่ยงดังกล่าว คือไม่ดำเนินการใด ๆ อย่างไรก็ตามองค์กรต้องติดตามประเมินผลว่า ความเสี่ยงกล่าวยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือว่ามีโอกาสที่จะเกิดเพิ่มขึ้นหรือมีระดับผลกระทบเพิ่มขึ้นยอมรับได้หรือไม่ เพราะถ้าความเสี่ยงเพิ่มขึ้นเกินระดับที่ยอมรับได้ ผู้บริหารต้องพิจารณาหาวิธีตอบสนองความเสี่ยงด้วยวิธีอื่นต่อไป

การพิจารณาว่าจะเลือกตอบสนองความเสี่ยงด้วยวิธีใด สิ่งที่ควรคำนึงมากที่สุด คือ ต้นทุนที่จะใช้ในการดำเนินการและผลประโยชน์ที่จะได้รับ เมื่อเลือกวิธีการตอบสนองความเสี่ยงได้แล้ว ควรจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงโดยละเอียด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ขององค์กร ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบและผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔. การติดตามประเมินผล (Monitoring)

การติดตามประเมินผล (Monitoring) หมายถึง กระบวนการติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่กำหนดไว้มีความเพียงพอ เหมาะสม มีการนำไปปฏิบัติจริงและการตอบสนองความเสี่ยงหรือการจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ โดยการติดตามประเมินผลแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๔.๑ การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการตอบสนองความเสี่ยงหรือการจัดการความเสี่ยงมีความเพียงพอเหมาะสม และมีประสิทธิผลสามารถสู่ระดับที่ยอมรับได้ ตลอดจนได้รับการออกแบบให้เป็นส่วนเดียวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามปกติขององค์กร และมีการปฏิบัติตามจริงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ดังนั้น องค์กรต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ครอบคลุมทุกกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้เกิดการตอบสนองความเสี่ยงหรือการจัดการความเสี่ยงได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์

๔.๒ การติดตามประเมินผลเป็นรายครั้ง คือ การติดตามประเมินผลครั้งคราวตามระยะเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้ทราบถึงความเพียงพอ เหมาะสม และประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยง ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งตามที่กำหนดไว้ ขอบเขตและความถี่ในการประเมินอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการติดตามประเมินผลเป็นรายครั้งสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๔.๒.๑ การติดตามประเมินผลด้วยตนเอง เป็นกระบวนการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงด้วยการกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) หรือผู้มีความชำนาญในงาน กระบวนการ หรือกิจกรรมนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยกำหนดให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานหรือผู้มีความเชี่ยวชาญนั้น ๆ ร่วมกันติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยง ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงของงาน กระบวนการ หรือกิจกรรม ในความรับผิดชอบ เพื่อพิจารณาหาแนวทางในการตอบสนองความเสี่ยงให้มีความเหมาะสมและประสิทธิผล

๔.๒.๒ การติดตามประเมินผลอย่างเป็นอิสระ เป็นกระบวนการติดตามประเมินผลโดยผู้ที่ไม่มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานตามงาน กระบวนการ และกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการติดตามประเมินผลจะเป็นไปตามความเป็นจริง ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่มีอคติ การติดตามประเมินผลอย่างอิสระอาจกระทำโดยผู้ตรวจสอบจากภายในและภายนอก และ/หรือที่ปรึกษาภายนอก ตลอดจนคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่ตั้งขึ้นมาอย่างเป็นอิสระเพื่อให้การติดตามประเมินผลเป็นไปอย่างเที่ยงธรรมมากขึ้น การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นอิสระควรจะเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตามประเมินผลด้วยตนเอง

การติดตามผลเพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่าง เป็นระบบ เหมาะสม และมีการนำไปปฏิบัติจริง

การประเมินผลเพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไป อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิผล การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) ด้วยมาตรการหรือกลไกการ ควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องปรับปรุงหรือหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยัง เหลืออยู่หลังมีการจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่าง ต่อเนื่องกลายเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงานขององค์กร

โดยการติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงตามแผนการบริหารความเสี่ยง โดย วิเคราะห์และประเมินผลการจัดการความเสี่ยงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารความเสี่ยงว่า ดำเนินการแล้วเสร็จตามกำหนด มีความเพียงพอ มีประสิทธิผลหรือไม่ หากองค์กรพบว่าได้ดำเนินการจัดการ ความเสี่ยงแล้วยังมีความเสี่ยงที่ไม่อาจยอมรับได้เหลืออยู่ ควรพิจารณาต่อไปว่าเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับใด และจะมีวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไร จากนั้นจึงเสนอต่อผู้บริหารเพื่อทราบและพิจารณาสั่งการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงจะเกิดผลสำเร็จได้ต้องได้รับการสนับสนุน อย่างจริงจังจากผู้บริหารทุกระดับ

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยงอาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑. ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร การเปลี่ยนแปลง ระบบงาน ความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือ ข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒. ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือ สภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น

นิยามความเสี่ยง

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง การวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และประเมินระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

การระบุความเสี่ยง หมายถึง การค้นหาและระบุความเสี่ยง ที่อาจจะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยพิจารณาจากแหล่งที่มาของความเสี่ยง ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรทุกด้าน เช่น ด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน ด้านกฎหมาย ฯลฯ

โอกาสที่จะเกิด หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงหนึ่งๆ ว่ามีโอกาที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด

ผลกระทบ หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยความเสียหายหรือผลกระทบนั้นๆ อาจจะอยู่ในรูปของตัวเงินหรือไม่ก็ได้

ระดับของความเสี่ยง หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หมายถึง ประเภทและปัจจัยความเสี่ยงที่องค์กรสามารถยอมรับได้โดยไม่ดำเนินการใด ๆ กับความเสี่ยงนั้น

ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ หมายถึง ความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ภายหลังจากที่ได้มีการจัดการความเสี่ยงหรือจัดวางระบบการควบคุมภายในแล้ว

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหาและระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง การจัดลำดับความเสี่ยง และการกำหนดมาตรการในการวางแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ และมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานขององค์กรจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๒

ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลปากห้วย

๒.๑ ประวัติความเป็นมา

เทศบาลตำบลปากห้วย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๙

หมู่บ้านในเขตปกครอง : ปัจจุบัน ๑๑ หมู่บ้าน

๒.๒ ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

เทศบาลตำบลปากห้วย ตั้งอยู่เลขที่ ๑๙๑ หมู่ ๗ ตำบลปากห้วย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๙ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยสภาเทศบาลตำบลและนายกเทศมนตรีตำบลเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ปัจจุบันหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลปากห้วยมีการแบ่งเขตการปกครอง ๑๑ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ ๑	บ้านปากห้วย
หมู่ที่ ๒	บ้านปากห้วย
หมู่ที่ ๓	บ้านหนองผักนึ่ง
หมู่ที่ ๔	บ้านกุดแต่
หมู่ที่ ๕	บ้านทตเจริญ
หมู่ที่ ๖	บ้านบึงแคน
หมู่ที่ ๗	บ้านนาเหล่าประชาสรรค์
หมู่ที่ ๘	บ้านสวนอุดม
หมู่ที่ ๙	บ้านเจริญสุข
หมู่ที่ ๑๐	บ้านใหม่หนองผักนึ่ง
หมู่ที่ ๑๑	บ้านหนองหลวง

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

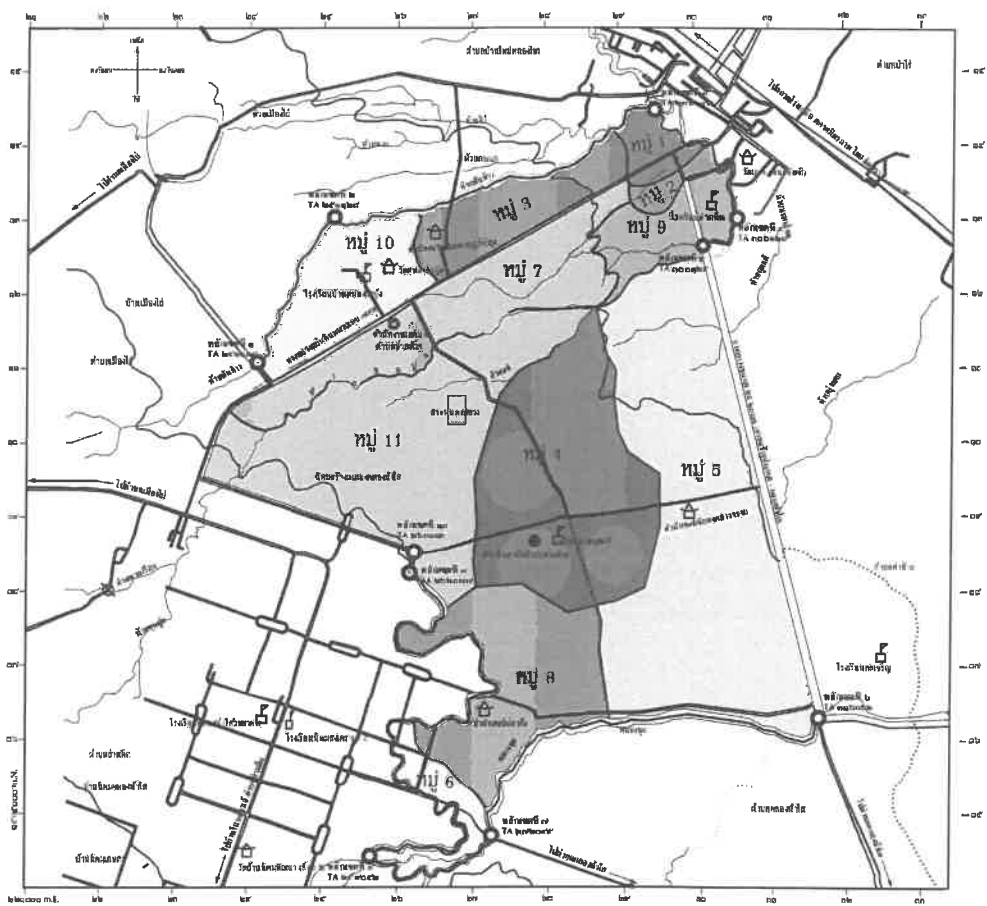
เทศบาลตำบลปากห้วย ตั้งอยู่ห่างจากอำเภออรัญประเทศ ๕ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดสระแก้ว ๕๐ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๑๙,๖๒๘ ไร่ หรือ ๓๑.๔๐ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลเมืองไผ่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเทศบาลเมืองและตำบลท่าข้าม อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลเมืองไผ่และตำบลผ่านศึก อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลคลองน้ำใสและตำบลผ่านศึก อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของตำบลปากห้วย เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการเพาะปลูกข้าว ทำนา ทำสวน ทำการเกษตรกรรม การประมง และเลี้ยงสัตว์

แผนที่แสดงอาณาเขตการปกครองเทศบาลตำบลปากห้วย

แบ่งแนวเขตหมู่บ้านในตำบลปากห้วย

เครื่องหมาย

- เขตตำบล
- เขตเทศบาล
- ถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง
- คลอง ห้วย (มีน้ำไม่ตลอดปี)
- ทางรถไฟ
- สะพาน
- สถานีวิทยุ
- สถานีอนามัย
- โรงเรียน
- วัด

สัญลักษณ์แสดงขอบเขตหมู่บ้าน

- หมู่บ้าน 1
- หมู่บ้าน 2
- หมู่บ้าน 3
- หมู่บ้าน 4
- หมู่บ้าน 5
- หมู่บ้าน 6
- หมู่บ้าน 7
- หมู่บ้าน 8
- หมู่บ้าน 9
- หมู่บ้าน 10
- หมู่บ้าน 11

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลปากห้วย มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ย ๒๗.๕๐-๒๘.๗๘ องศาเซลเซียส แบ่งได้เป็น ๓ ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

ฤดูร้อน	เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน
ฤดูฝน	เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม
ฤดูหนาว	เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือน มกราคม

๔. ลักษณะของดิน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวปนทราย และดินร่วน มีแหล่งน้ำ เช่น ลำคลอง สระน้ำ สาธารณะ บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล และฝาย สำหรับใช้อุปโภคบริโภคและเหมาะแก่การทำนาปลูกข้าว การเกษตรกรรม ทำสวน ทำไร่

๕. ลักษณะของแหล่งน้ำ

ตำบลปากห้วย มีแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับอุปโภค-บริโภค จำนวน ๗ แห่ง แหล่งน้ำทั้ง ๗ แห่ง เดิมเคยเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเทศบาลได้ดำเนินการปรับปรุง/ขุดลอกขึ้นใหม่ เพื่อให้เพียงพอกับการอุปโภค-บริโภคของประชาชนในพื้นที่ ดังนี้

ลำห้วย	-	แห่ง	สระน้ำ	๓	แห่ง
หนองน้ำ	-	แห่ง	บ่อน้ำตื้น	๑๔	แห่ง
ลำคลอง	๗	แห่ง	บ่อบาดาล	๒	แห่ง
บึง	-	แห่ง	อ่างเก็บน้ำ	-	แห่ง
แม่น้ำ	-	แห่ง	ฝาย	๑	แห่ง
อื่นๆ (ระบุ)	-	แห่ง	เหมือง	-	แห่ง

แหล่งน้ำที่สำคัญของตำบลปากห้วย จำนวน ๗ แห่ง ดังนี้

๑. คลองพรหมโหด
๒. คลองขุมปูน
๓. คลองยุทธศาสตร์
๔. คลองพันท้าว
๕. คลองห้วยแซ้
๖. คลองน้อย
๗. คลอง รพช.

๖. ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในเขตตำบลปากห้วยไม่มีป่าไม้ มีเฉพาะต้นไม้ที่เทศบาลตำบลปากห้วย หน่วยงานของรัฐ และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกับชาวบ้านช่วยกันปลูกเพื่อใช้เป็นร่มเงาและปลูกต้นไม้เพื่อเฉลิมพระเกียรติในโครงการต่าง ๆ เป็นต้น

ลักษณะของต้นไม้ที่ปลูก ส่วนใหญ่เป็นไม้ยืนต้นและไม้ผลัดใบ เช่น ต้นสัก ประดู่ ยางนา มะค่า ชัยพฤกษ์ เป็นต้น

๗. ลักษณะกายภาพ

เทศบาลตำบลปากห้วย มีทั้งหมด ๑๑ หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมีคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งเป็นตัวแทนของหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นอันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและเป็นการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล ประชาชนให้ความร่วมมือด้านการเลือกตั้งเป็นอย่างดี

ปัญหาคือการแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างสูง มีจุดที่น่าสังเกตคือ มีการย้ายเข้าย้ายออกช่วงที่จะมีการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยเฉพาะการเลือกผู้ใหญ่บ้าน

การแก้ไขปัญหาของเทศบาลคือขอความร่วมมือจากผู้นำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ระมัดระวัง สอดส่องพฤติกรรมและให้รายงานอำเภอทราบ การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อกฎหมายของการเลือกตั้งที่กระทำได้และทำไม่ได้ให้ประชาชนได้รับทราบ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเทศบาลก็ได้พยายามแก้ไข โดยเรื่องจากการประชุมประชาคมท้องถิ่นทุกหมู่บ้านในตำบลปากห้วย

จากผลการประชุมทุกครั้งที่เทศบาลจัดขึ้น มีประชาชนมีความสนใจเข้าร่วมประชุม รวมทั้งแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ส่งผลให้เทศบาลดำเนินงานไปตามความต้องการของประชาชน และประชาชนได้รับและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาล นอกจากนี้ เทศบาลได้จัดโครงการอบรมศึกษา ดูงานของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล และโครงการอื่นๆ สำหรับประชาชนอีกหลายโครงการ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนาเทศบาลให้เจริญเท่าเทียมกับเทศบาลอื่นๆ และเทศบาลมีโครงการจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โครงการบางโครงการต้องระงับไว้เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ มีอัตราการว่างงานพนักงานเทศบาลไม่เพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านการให้บริการ

ด้านการเมืองการปกครอง

เดิมตำบลปากห้วยแยกออกมาจากตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ตำบลท่าข้ามแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๔ หมู่บ้าน

หมู่ที่ ๑ บ้านปากห้วย	หมู่ที่ ๒ บ้านปากห้วย
หมู่ที่ ๓ บ้านหนองผักบุ้ง	หมู่ที่ ๔ บ้านท่าข้าม
หมู่ที่ ๕ บ้านวังมน	หมู่ที่ ๖ บ้านโคกสะแบง
หมู่ที่ ๗ บ้านโนนสังข์	หมู่ที่ ๘ บ้านหนองเอียน
หมู่ที่ ๙ บ้านฝายแตก	หมู่ที่ ๑๐ บ้านบึงแคน
หมู่ที่ ๑๑ บ้านหนองแซ่	หมู่ที่ ๑๒ บ้านน้อยจานจุก
หมู่ที่ ๑๓ บ้านกุดแต่	หมู่ที่ ๑๔ บ้านขาวสะอาด

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้มีการแยกออกมาตั้งตำบลใหม่เป็นตำบลปากห้วย ในปีงบประมาณ ๒๕๓๐ แยกออกมา ๙ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านปากห้วย	มีนายประสิทธิ์ พุทธิสิทธิ์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒ บ้านปากห้วย	มีนายประดิษฐ์ พิมพ์สาร เป็นกำนันตำบลปากห้วย
หมู่ที่ ๓ บ้านหนองผักบุ้ง	มีนายแสวง อินทนนท์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๔ บ้านกุดแต่	มีนายผัน ชากระโทก เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๕ บ้านทตเจริญ	มีนายกุล พุดดอน เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๖ บ้านบึงแคน	มีนายสนั่น พิมพ์าลัย เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๗ บ้านนาเหล่าประชาสรรค์	มีนายอำคา นนทีไกร เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๘ บ้านสวนอุดม	มีนายสุรพงษ์ ปันส่วน เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๙ บ้านเจริญสุข	มีนายสว่าง แก้วโกมล เป็นผู้ใหญ่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้มีพระราชบัญญัติตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปากห้วยขึ้นในปีนั้น และในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๔๐ ยังมีหมู่บ้านอยู่เพียง ๙ หมู่บ้านเท่านั้น จึงมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๘ คน และมีสมาชิกโดยตำแหน่งอีก ๙ คน ซึ่งมาจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล โดยมีกำนันเป็นประธานกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอีก ๒ คน เป็นกรรมการบริหาร

พ.ศ.๒๕๕๒ องค์การบริหารส่วนตำบลปากห้วย ได้ประกาศยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลปากห้วย เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน มีทั้งสิ้น ๑๑ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล	หมายเหตุ
๑	บ้านปากห้วย	นายธีรพล คุณเลสา	
๒	บ้านปากห้วย	นายสุวัฒน์ สีใส	
๓	บ้านหนองผักบุ้ง	นายสมบัติ เพ็งรอด	
๔	บ้านกุดแต่	นายสุรินทร์ ฤทธิจันอัด	
๕	บ้านทศเจริญ	นายเฉลิมชัย กันเกตุทิม	
๖	บ้านป่งแคน	นายประสิทธิ์ เพ็ชรวิสัย	
๗	บ้านนาเหล่าประชาสรรค์	นางสาวศนธ์ทิพย์ แสนวันนาม	
๘	บ้านสวนอุดม	นางสาวเบญจรัตน์ ปิ่นส่วน	
๙	บ้านเจริญสุข	นายสมาน วิทยาการ	
๑๐	บ้านใหม่หนองผักบุ้ง	นายอภิชาติ ผาสุข	
๑๑	บ้านหนองหลวง	นายวสันต์ ดุสิต	กำนันตำบลปากห้วย

๒.๑ เขตการปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้มีพระราชบัญญัติตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปากห้วยขึ้นในปีนั้น และในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๔๐ ยังมีหมู่บ้านอยู่เพียง ๙ หมู่บ้านเท่านั้น จึงมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๘ คน และมีสมาชิกโดยตำแหน่งอีก ๙ คน ซึ่งมาจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล โดยมีกำนันเป็นประธานกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอีก ๒ คน เป็นกรรมการบริหาร

พ.ศ.๒๕๕๒ องค์การบริหารส่วนตำบลปากห้วย ได้ประกาศยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลปากห้วย เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน มีทั้งสิ้น ๑๑ หมู่บ้าน

๒.๒ การเลือกตั้ง

ตำบลปากห้วย ได้แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขตเลือกตั้ง ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ ๑ ประกอบด้วย หมู่ที่ ๑,๒,๓,๗,๑๐,๑๑(บางส่วน)

เขตเลือกตั้งที่ ๒ ประกอบด้วย หมู่ที่ ๔,๕,๖,๘,๙,๑๑(บางส่วน)

ประชาชนในเขตตำบลปากห้วย ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองเสมอมาและประชาชนในเขตเทศบาลยังมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การช่วยเหลืองานเทศบาล เสนอแนะในกิจกรรมของเทศบาลในการดำเนินงานต่างๆ เช่น การประชุมประชาคมในการจัดแผนพัฒนาเทศบาล ประชุมประชาคมแก้ไขปัญหาความยากจน ฯลฯ เป็นต้น

ปัจจุบันผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของเทศบาลตำบลปากห้วย ได้แก่
คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลปากห้วย ประกอบด้วย

นายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย	นายสมาน	บุษารัตนชัย
รองนายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย	นายภูมเดช	บุญญศรีขวัญ
รองนายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย	นายณัฐวุฒิ	ปิ่นส่วน
เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย	นายวิรัตน์	ละมات
ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย	นายชูเกียรติ	วงศ์วรรณ

สภาเทศบาลตำบลปากห้วย ประกอบด้วย

ประธานสภาเทศบาลตำบลปากห้วย	นายสุรพงษ์	ปิ่นส่วน
รองประธานสภาเทศบาลตำบลปากห้วย	นายลี	จันทร์สีเงิน
เลขานุการสภาเทศบาลตำบลปากห้วย	นางเบญจา	บุญครุฑ

สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๑ และ เขต ๒ ประกอบด้วย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย	หมายเหตุ
	เขต ๑ (สมาชิกสภา ๖ คน)		
๑	บ้านปากห้วย	นายประสงค์ หอกคำ	
๒	บ้านปากห้วย	นางพิมล รัตนสุวรรณ	
๓	บ้านหนองคู	นางสาววนิดา พร้อมมูล	
๗	บ้านนาเหล่าประชาสรรค์	นายลี จันทร์สีเงิน	
๑๐	บ้านใหม่หนองผักบุ้ง	นายสิทธิพงษ์ ศรีจันทร์	
๑๑	บ้านหนองหลวง	นายศรีณู หมอประกอบ	
	เขต ๒ (สมาชิกสภา ๖ คน)		
๔	บ้านกุดแต่	นายสุรพงษ์ ปิ่นส่วน	
๕	บ้านทตเจริญ	นางปราณี กันเกิดุติม	
๖	บ้านบึงแคน	นายสุริยะ จันทรงาม	
๘	บ้านสวนอุดม	นางสาวนุชจรีน เข้มทิศ	
๙	บ้านเจริญสุข	นางนุชนารถ แก้วประสิทธิ์ นายดวง แฉมดอน	

๒.๓ ข้อมูลประชากร

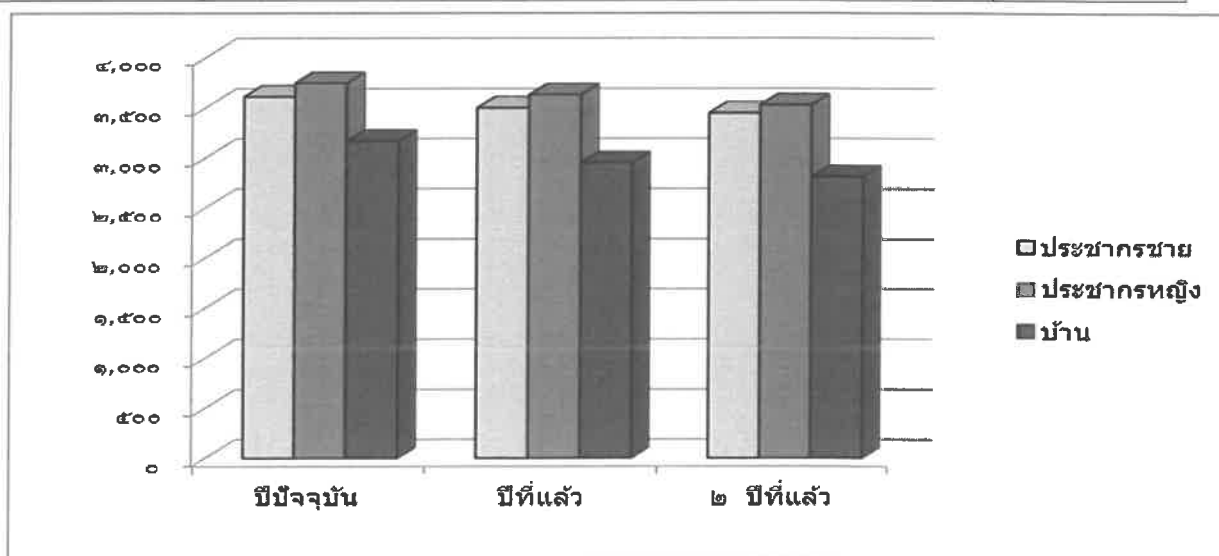
ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ตำบลปากห้วยมีประชากรรวมทั้งสิ้น ๗,๙๗๐ คน ประกอบด้วยประชากร ชาย ๓,๙๑๘ คน หญิง ๔,๐๕๒ คน จำนวนครัวเรือน ๓,๙๓๗ ครัวเรือน สามารถแยกจำนวนประชากรหมู่บ้านได้ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร			หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	ปากห้วย	๕๗๐	๖๒๔	๑,๑๙๔	
๒	ปากห้วย	๓๕๒	๓๖๔	๗๑๖	
๓	หนองผักบั้ง	๓๓๙	๓๔๖	๖๘๕	
๔	กุดแต่	๓๘๖	๔๐๒	๗๘๘	
๕	ทดเจริญ	๓๑๓	๓๑๒	๖๒๕	
๖	บุงแคน	๒๑๓	๒๑๕	๔๒๘	
๗	นาเหล่าประชาสรรค์	๒๙๐	๒๙๕	๕๘๕	
๘	สวนอุดม	๒๘๐	๒๘๘	๕๖๘	
๙	เจริญสุข	๗๑๔	๗๒๒	๑,๔๓๖	
๑๐	ใหม่หนองผักบั้ง	๒๔๗	๒๖๔	๕๑๑	
๑๑	หนองหลวง	๒๑๔	๒๒๐	๔๓๔	
	รวม	๓,๙๑๘	๔,๐๕๒	๗,๙๗๐	

ตารางแสดงการเปรียบเทียบจำนวนประชากรและครัวเรือน (ย้อนหลัง ๓ ปี)

รายการ	ปีปัจจุบัน	ปีที่แล้ว	๒ ปีที่แล้ว	
ประชากรชาย	๓,๙๑๘	๓,๗๖๐	๓,๗๐๐	(คน)
ประชากรหญิง	๔,๐๕๒	๓,๘๘๐	๓,๘๓๑	(คน)
รวมประชากร	๗,๙๗๐	๗,๖๔๐	๗,๕๓๑	(คน)
บ้าน	๓,๙๓๗	๓,๕๗๐	๓,๔๘๖	(หลังคาเรือน)

ที่มา : งานทะเบียนราษฎรอำเภออรัญประเทศ

๒.๔ ยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลปากห้วย

วิสัยทัศน์

เทศบาลตำบลปากห้วย ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อแสดงสถานการณ์ในอนาคต ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า ซึ่งจะสามารถสะท้อนถึงสภาพการณ์ของท้องถิ่นในอนาคตอย่างรอบด้าน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นในอนาคต ดังนี้

“เทศบาลตำบลปากห้วย เป็นเมืองน่าอยู่ด้วยการบริหารจัดการที่ดี มีการคมนาคมสะดวก เศรษฐกิจดี มีความรู้ทันสมัย เสริมสร้างสุขภาพ รักษาสิ่งแวดล้อม”

ยุทธศาสตร์

คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกับประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ๕ ด้าน ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาประชาชนมีคุณภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการ

การที่เทศบาลตำบลปากห้วย สามารถพัฒนาพื้นที่ตำบลปากห้วยให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้นั้น จะต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาและจัดทำแผนท้องถิ่น ได้นำวิสัยทัศน์มาเป็นกรอบในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยแบ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาก่อเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ และในแต่ละด้านได้กำหนดแนวทางการพัฒนาตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์จังหวัด และยุทธศาสตร์อำเภอ เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- ๑.๑ แนวทางการพัฒนาด้านการจัดให้มีปรับปรุงบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- ๑.๒ แนวทางการพัฒนาด้านการชลประทาน ก่อสร้างฝาย ทำนบกั้นน้ำ ขุดลอก ขุดสระ พัฒนาแหล่งน้ำ คลองน้ำ และกระจายการใช้ประโยชน์
- ๑.๓ แนวทางการพัฒนาด้านการสาธารณูปโภคและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาชนมีคุณภาพ

- ๒.๑ แนวทางการพัฒนาด้านการสังคมสงเคราะห์ ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน การพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก/เยาวชน สตรี คนชรา คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ติดเชื้อ HIV
- ๒.๒ แนวทางการพัฒนาการแก้ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้
- ๒.๓ แนวทางการพัฒนาด้านความปลอดภัย การลดอุบัติเหตุการจราจรทางบกทางน้ำ
- ๒.๔ แนวทางการพัฒนาด้านการจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒.๕ แนวทางการพัฒนาด้านการสาธารณสุข การสร้างสุขภาพ การรักษาพยาบาล ปัญหาเสพติด การควบคุมโรค และการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

- ๒.๖ แนวทางการพัฒนาด้านศาสนา การอนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรม
- ๒.๗ แนวทางการพัฒนาด้านกีฬา นันทนาการ และการออกกำลังกาย
- ๒.๘ แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี การพัฒนาและเสริมสร้าง ความรู้ในการประกอบอาชีพ
- ๒.๙ แนวทางการพัฒนาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น งานใบตอง กระจง บายศรี กลองยาว ดนตรีไทย เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมและการเกษตร

- ๓.๑ แนวทางการพัฒนาด้านเกษตรกรรม เกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรทางเลือก เกษตรอินทรีย์ รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกร
- ๓.๒ แนวทางการพัฒนาด้านการประมงและปศุสัตว์ รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชน
- ๓.๓ แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมการรวมกลุ่ม ผลผลิตทางการเกษตร การประมง และปศุสัตว์ ตลอดจนการอบรมให้ความรู้และเสริมทักษะในการประกอบอาชีพ
- ๓.๔ แนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

- ๔.๑ แนวทางการพัฒนาด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ๔.๒ แนวทางการพัฒนาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔.๓ แนวทางการพัฒนาด้านการค้าตลาดชายแดน
- ๔.๔ แนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ

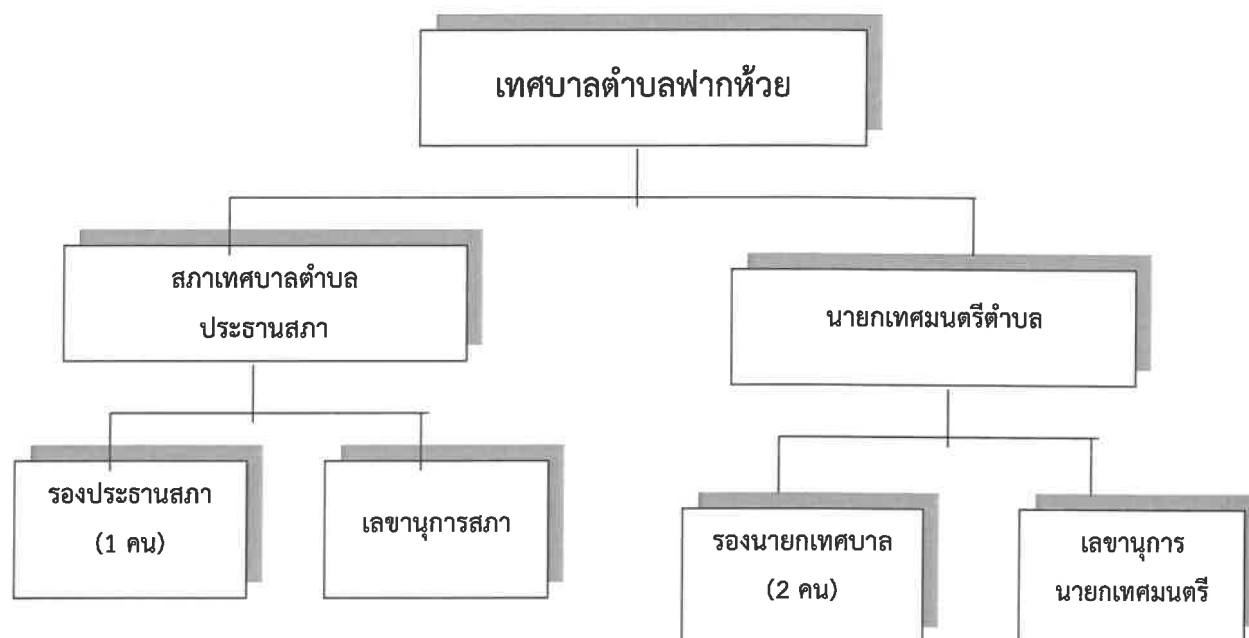
- ๕.๑ แนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการและส่งเสริมศักยภาพองค์กร การให้บริการประชาชน
- ๕.๒ แนวทางการพัฒนาด้านส่งเสริมทักษะ การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากร
- ๕.๓ แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
- ๕.๔ แนวทางการพัฒนาด้านการจัดหา ปรับปรุง พัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และสถานที่
- ๕.๕ แนวทางการพัฒนาด้านการอุดหนุนส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของหน่วยงานรัฐและองค์กรอื่น
- ๕.๖ แนวทางการพัฒนาด้านการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันอย่างยั่งยืน และการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
- ๕.๗ แนวทางการพัฒนาด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม

๒.๕ โครงสร้างองค์กรและข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น

โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลปากห้วย

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ บัญญัติให้เทศบาลเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยสภาเทศบาลตำบลและนายกเทศมนตรีตำบล

สภาเทศบาลตำบลปากห้วย ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่ได้รับการเลือกตั้งจำนวน ๒ เขต เขตละ ๖ คน รวม ๑๒ คน ๑๑ หมู่บ้าน และสภาเทศบาลตำบลคัดเลือก ประธานสภา ๑ คน รองประธานสภา ๑ คน เลขานุการสภา ๑ คน

คณะเทศมนตรีตำบลปากห้วย ประกอบด้วย

๑. นายสมาน	บุชารัตนชัย	นายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย
๒. นายภุมเดชา	บุญญศรีขวัญ	รองนายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย
๓. นายณัฐวุฒิ	ปันส่วน	รองนายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย
๔. นายวิรัตน์	ละมات	เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย
๕. นายชูเกียรติ	วงศ์วรรณ	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย

สภาเทศบาลตำบลปากห้วย ประกอบด้วย

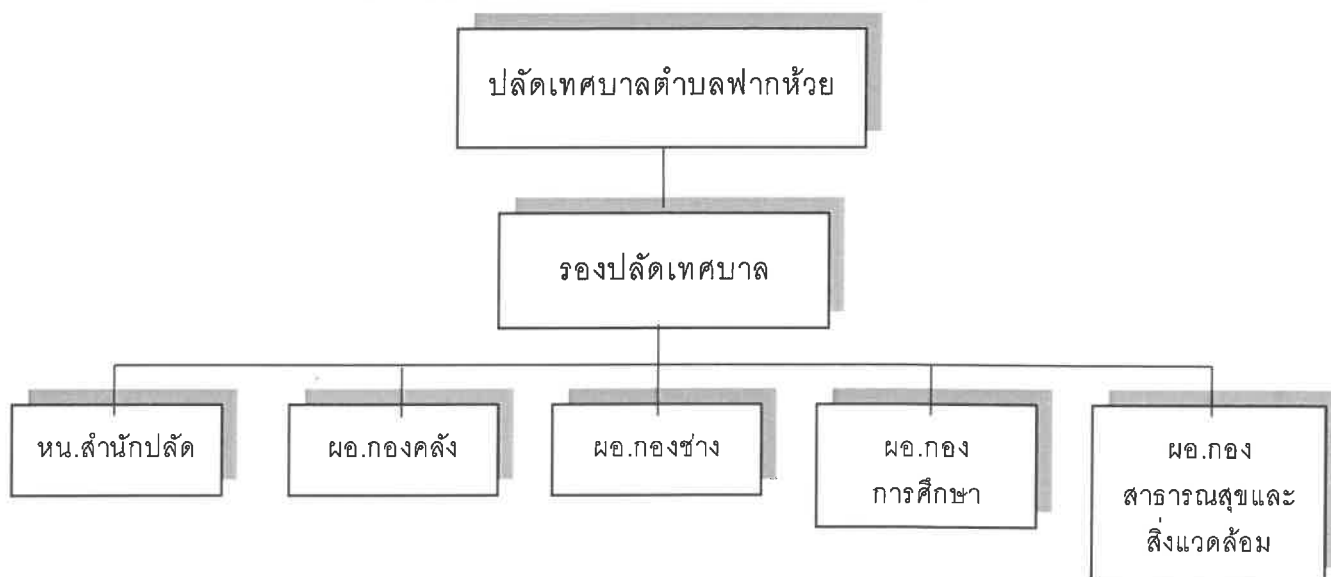
๑. นายสุรพงษ์	ปันส่วน	ประธานสภาเทศบาลตำบลปากห้วย
๒. นายลี	จันทร์สีเงิน	รองประธานสภาเทศบาลตำบลปากห้วย
๓. นายประสงค์	หอกคำ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๑
๔. นางพิมล	รัตนสุวรรณ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๑
๕. น.ส.วนิดา	พร้อมมูล	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๑
๖. นายสิทธิพงษ์	ศรีจันทร์	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๑
๗. นายศรีณู	หมอประกอบ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๒
๘. นางปราณี	กันเกิดุทิม	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๒
๙. นายสุริยะ	จันทร์งาม	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๒
๑๐. น.ส.นุชจรีน	เข้มทิศ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๒
๑๑. นางนุชนารถ	แก้วประสิทธิ์	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๒
๑๒. นายดวง	แถมดอน	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย เขต ๒
๑๓. นางเบญจา	บุญครูช	เลขานุการสภาเทศบาลตำบลปากห้วย

โครงสร้างของเทศบาลตำบลปากห้วยในการบริหารงานบุคคล

ตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสระแก้ว เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการบริหารงานบุคคลของเทศบาล ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เทศบาลตำบลปากห้วย ได้ประกาศโครงสร้างของส่วนราชการของเทศบาลตำบลปากห้วย ออกเป็น

๑. สำนักปลัดเทศบาล
๒. กองคลัง
๓. กองช่าง
๔. กองการศึกษา
๕. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างส่วนราชการเทศบาลตำบลปากห้วย

หน้าที่รับผิดชอบของส่วนราชการ

๑. สำนักปลัดเทศบาล มีอำนาจหน้าที่ กำกับดูแลรับผิดชอบงานต่าง ๆ ของสำนักปลัดเทศบาล เช่น งานอำนวยการ งานการเจ้าหน้าที่ (บรรจุ แต่งตั้ง โอนย้าย) งานทะเบียนประวัติ งานสวัสดิการพนักงานและลูกจ้าง งานธุรการและสารบรรณ งานนิติการ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานทะเบียนราษฎร งานรักษาความสงบเรียบร้อย งานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานพัฒนาชุมชนและสังคมสงเคราะห์ งานเลขานุการและการประชุมสภา งานบริหารทั่วไป งานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง งานจัดเตรียมสถานที่และให้บริการอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ งานการตรวจสอบแสดงรายการเกี่ยวกับเอกสารสำคัญของทางราชการ งานขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญจักรพรรดิมาลา และผู้ทำคุณประโยชน์ งานจัดทำคำสั่ง/ประกาศของเทศบาล งานรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ เป็นต้น

๒. กองคลัง มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี งานพัสดุและทรัพย์สิน และงานผลประโยชน์ งานการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ เงินอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่าง ๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่าง ๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทางบดลองประจำเดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับพัสดุของเทศบาลและงานภาษีและการจัดเก็บรายได้ เป็นต้น

๓. กองช่าง ให้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการสำรวจ งานออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ งานตรวจสอบการก่อสร้าง งานควบคุมการก่อสร้าง งานควบคุมอาคาร งานทาง งานตรวจสอบแบบแปลนการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร งานประมาณการราคาก่อสร้าง งานซ่อมบำรุงรักษาอาคาร/ถนน/สะพาน/ทางเท้า/เขื่อน/และสิ่งติดตั้งอื่น เป็นต้น

๔. กองการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษา การศึกษานอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษาปฐมวัย อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยให้มีงานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานบริหารวิชาการ งานโรงเรียน งานกิจการนักเรียน งานการศึกษาปฐมวัย งานกิจการศาสนา ส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม งานกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน การศึกษา นอกโรงเรียน และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

๕. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานสาธารณสุข งานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม แผนงานสาธารณสุข งานสาธารณสุขมูลฐาน งานควบคุมโรคติดต่อ งานสุขาภิบาลอาหารและโภชนาการ งานควบคุมการประกอบการค้าที่นำรังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ งานป้องกันควบคุมแก้ไขเหตุรำคาญและมลภาวะ งานเก็บ-ขนขยะมูลฝอย งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุข งานสัตวแพทย์ งานวางแผนครอบครัว งานควบคุมแมลงและพาหะนำโรค และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

บทที่ ๓

แนวทาง/กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

แนวทางการดำเนินงาน

ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ให้ความสำคัญกับ “การบริหารจัดการความเสี่ยง” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้ภาครัฐมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเน้นความสำคัญ หรือชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่องค์กรต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ การบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงิน ของคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ที่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นสิ่งที่มีผู้บริหารและพนักงานทุกคนขององค์กรต้องให้ความสำคัญและถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้จัดทำโดยอ้างอิงกรอบหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO (COSO ERM Integrated Framework) โดยอยู่ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่กระทรวงการคลังที่กำหนด

การบริหารความเสี่ยงที่ดี คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ รวมทั้งร่วมกันวางแผนป้องกัน และควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้ เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น จากการดำเนินแผนงาน/ โครงการที่สำคัญซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล ในการป้องกัน ข้อผิดพลาด หรือลดโอกาสที่จะทำให้องค์กรเกิดความเสียหายหรือล้มเหลว โดยให้ระดับความเสี่ยงและ ผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และมีการติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามแนวทางการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามแนวทาง COSO เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/ โครงการที่สำคัญซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล การบริหารจัดการความเสี่ยง จึงมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะป้องกันและควบคุมปัญหาในด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบต่อกระทบต่อการปฏิบัติราชการ

ดังนั้น เพื่อให้มีการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดผู้รับผิดชอบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีผู้รับผิดชอบ ซึ่งต้องประกอบด้วยฝ่ายบริหารและบุคลากรที่มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์และบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐดำเนินการเกี่ยวกับการ บริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ไม่ควรเป็นผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ เพื่อดำเนินการตามหน้าที่ที่กำหนดไว้หลักเกณฑ์ดังกล่าว ประกอบด้วย การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

การติดตามผลการบริหารจัดการความเสี่ยง การจัดทำรายงานผลตาม แผนการบริหารจัดการ ความเสี่ยง และการพิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายและวิสัยทัศน์ ป้องกันรักษาและส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยมุ่งเน้นให้ทุก กระบวนการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์และการสร้าง มูลค่าเพิ่ม ให้แก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ทั้งนี้ ในปัจจุบันการบริหารจัดการความเสี่ยงจำเป็นจะต้องดำเนินการให้ครอบคลุมตาม หลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) อันประกอบด้วย ๑๐ หลัก คือ

๑. หลักการตอบสนอง (Responsiveness)
๒. หลักประสิทธิผล (Effectiveness)
๓. หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money)
๔. หลักความเสมอภาค (Equity)
๕. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)
๖. หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability)
๗. หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)
๘. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)
๙. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
- ๑๐.หลักนิติธรรม (Rule of Law)

เป็นหลักที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ช่วยส่งเสริมให้องค์กรดำเนินงาน ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างศรัทธาและ ความเชื่อมั่นองค์กรให้แก่บุคคลภายนอกและทำให้เกิดการพัฒนา องค์กรอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามโครงการและภารกิจบรรลุเป้าหมายอย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้การบริหารจัดการความเสี่ยงยังมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง องค์กรและภายในองค์กร นำมาซึ่งการประสานการทำงาน การติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และความร่วมมือ ในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

นียมการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยง หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

ความเสี่ยง หมายความว่า ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ทั้งนี้ การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการในทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ และ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง โดยหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง และต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ และมีการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละครั้ง

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยต้องระบุได้ด้ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นได้อย่างไร ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

กระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Process) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร รวมทั้งการบริหาร/จัดการความเสี่ยงโดยกำหนดแนวทางการควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้จะสำเร็จได้ ต้องมีการสื่อสารให้คนในองค์กรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารความเสี่ยงในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดของความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง สามารถแบ่งเป็นได้หลายระดับ เช่น สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ เป็นต้น

การบริหารความเสี่ยง/การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้อุบัติการณ์ที่จะเกิดความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี

- การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง

- การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบ ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

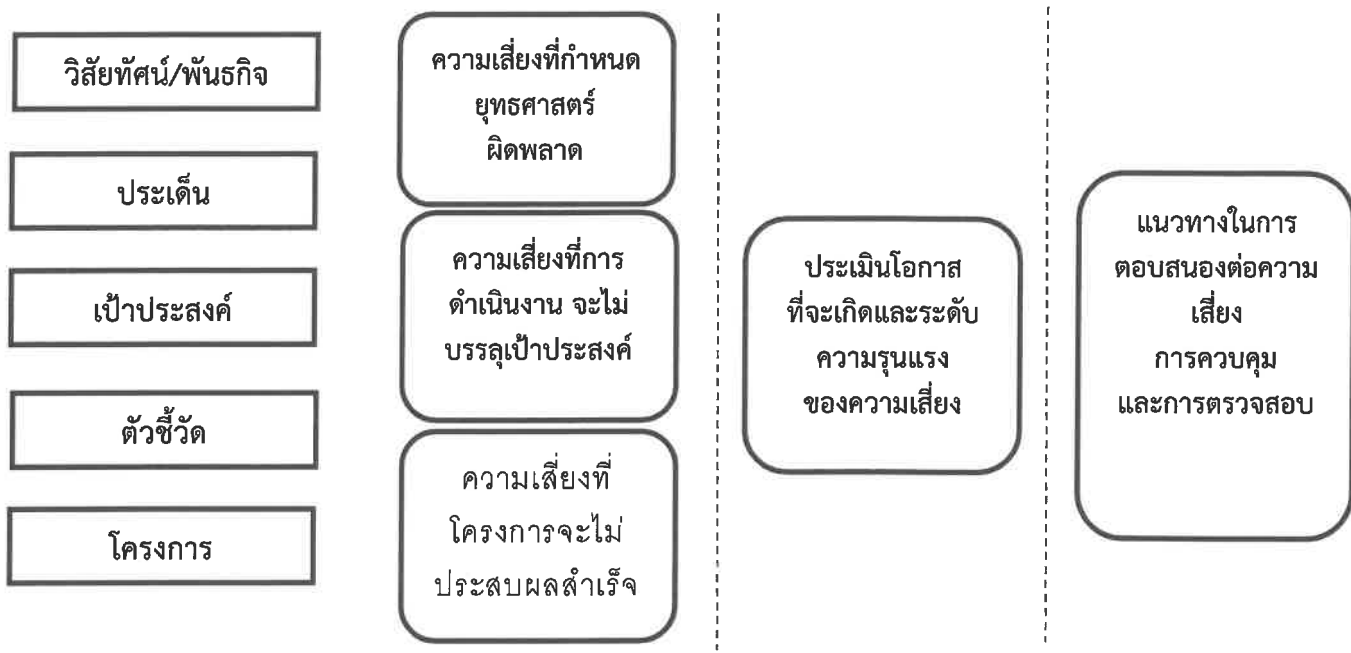
- การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือ ถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งเบาความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกัน การใช้บริการจากภายนอก (Outsource) เป็นต้น

- การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากและหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมนั้นไป
- การควบคุม (Control) หมายถึง นโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยงและทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งได้หลายประเภท
- การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน เป็นต้น
- การควบคุมเพื่อให้ออกตรวจพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง เป็นต้น
- การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดี เป็นต้น
- การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต เช่น การจัดเตรียมเครื่องมือดับเพลิงเพื่อช่วยลดความรุนแรงของความเสียหายให้น้อยลงหากเกิดไฟไหม้ เป็นต้น

การจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) การจัดการความเสี่ยงต้องมองปัญหาความเสี่ยงแบบองค์รวม ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารและผู้บริหารจากทุกระดับร่วมกัน พิจารณาทั้งความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นพ้องร่วมกันทั่วทั้งองค์กร จึงจะสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

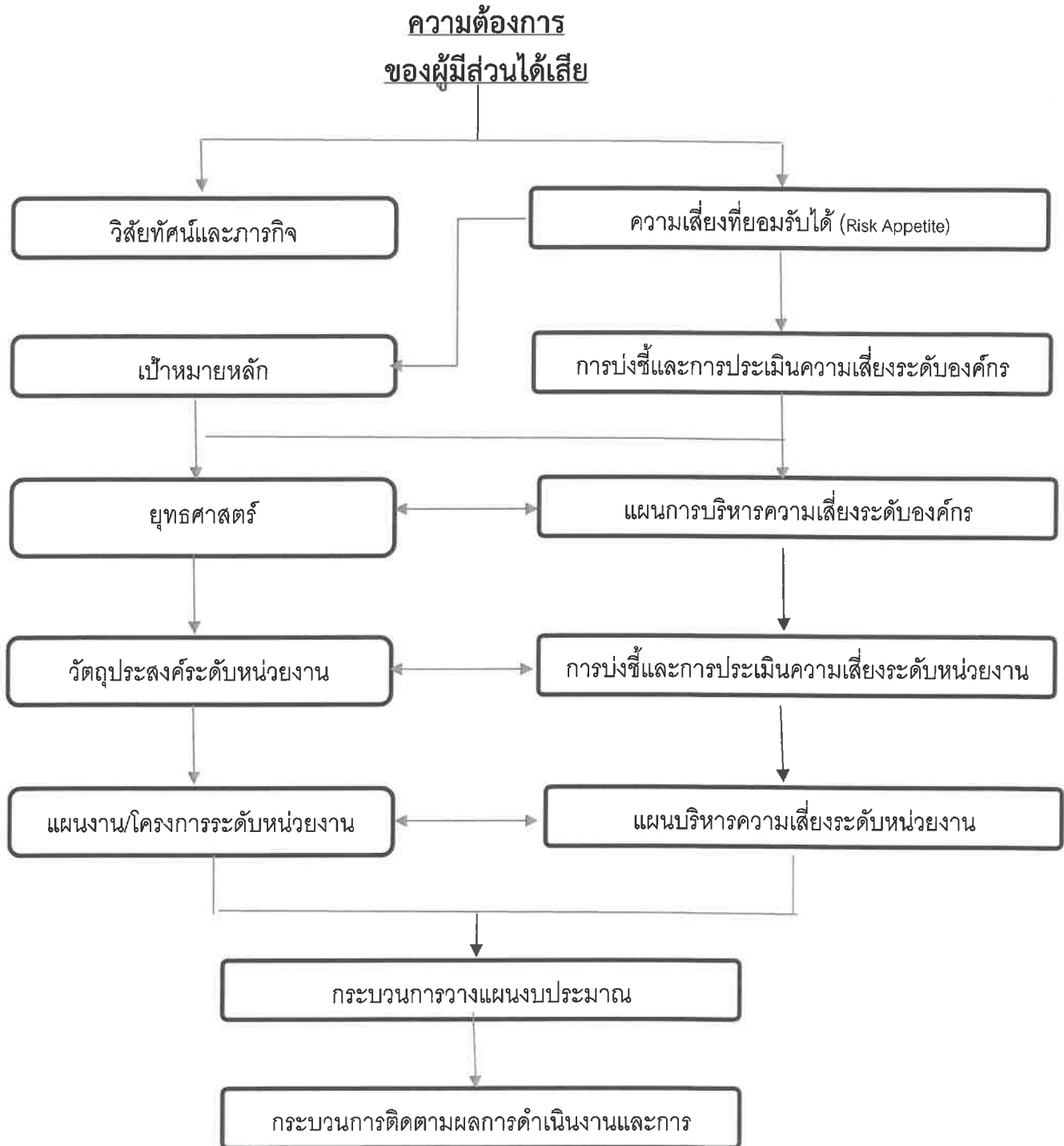
การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management) คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรสามารถยอมรับได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยการคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ นโยบาย ข้อบังคับ ข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน และการปฏิบัติงาน รวมถึงเรื่องอื่น ๆ เช่น ชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการความเสี่ยง

การบูรณาการกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงกับกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเชื่อมโยงกับกระบวนการวางแผน ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่างๆขององค์กร ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และให้ดำเนินการ ตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดระดับความรุนแรงตลอดจนมีการติดตามและรายงานผลการบริหารความเสี่ยง โดยจะต้องเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัด เพื่อให้หน่วยงานสามารถบรรลุเป้าหมาย ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานขององค์กร

โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง

เทศบาลตำบลปากห้วย มีแนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการความเสี่ยงในรูปแบบคณะทำงาน โดยเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๒

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ.๒๕๖๑ ตามมาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งปัจจุบันกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติแล้ว เทศบาลตำบลปากห้วย จึงแต่งตั้งคณะทำงาน ดังต่อไปนี้

๑. ปลัดเทศบาล	ประธานคณะทำงาน
๒. รองปลัดเทศบาล	รองประธานคณะทำงาน
๓. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	คณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการกองคลัง	คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการกองช่าง	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการกองการศึกษา	คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๘. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	คณะทำงาน/เลขานุการ

ให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. นำนโยบาย/ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากห้วยมาปรับปรุงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและนำเสนอในรูปแบบบูรณาการ มีองค์ประกอบที่ตีครบถ้วน โดยมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบ

๒. วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงขององค์กรที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมายและผลสำเร็จ ของเทศบาลตำบลปากห้วย เพื่อพิจารณาและให้นโยบาย

๓. พิจารณาความพอเพียงของมาตรการการควบคุมภายในอย่างสมเหตุสมผล ให้การปฏิบัติงาน บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ เพื่อกำหนดวิธีการควบคุม ป้องกันหรือลดความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากห้วย เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินงาน ลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น หรือหากเกิดขึ้นก็ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔. ติดตามผลการจัดการความเสี่ยงขององค์กร โดยมีแผนงานที่ชัดเจนสามารถบรรลุเป้าหมายใน แผนงานได้ครบถ้วน มีการกำหนดเกณฑ์ระดับความรุนแรงแยกรายปัจจัยเสี่ยง กำหนดเป้าหมายในเชิงระดับความรุนแรงที่คาดหวังและสามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายไตรมาส

๕. กำกับให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง เสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จัดทำและทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ทบทวนคู่มือบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากห้วย

๖. สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการให้มีระบบ Internet เป็นช่องทางการสื่อสารภายในองค์กรเพื่อเผยแพร่ นโยบาย กฎระเบียบ คำสั่งและคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงได้อย่างทั่วถึงทั้งองค์กร

๗. แต่งตั้งคณะทำงานย่อยเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานได้ตามจำเป็นและเหมาะสม

๘. อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

การบริหารจัดการความเสี่ยง

วัตถุประสงค์การบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานในองค์กร มีความเข้าใจในกระบวนการบริหารความเสี่ยง สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ในทิศทางเดียวกัน
๒. เพื่อเทศบาลตำบลพากห้วย สามารถดำเนินการได้ตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ ที่กำหนดในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
๓. เพื่อเป็นเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทุกระดับของเทศบาลตำบลพากห้วย ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองช่าง กองการศึกษา กองสวัสดิการสังคม และหน่วยตรวจสอบภายใน
๔. เพื่อเป็นการลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับเทศบาลตำบลพากห้วย และเป็นกรอบแนวทางในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

เป้าหมายการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ผู้บริหาร ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกอง/งาน และบุคลากร มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหาร ความเสี่ยง เพื่อสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงาน และมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และภารกิจของเทศบาล
๒. จัดให้มีระบบการบริหารที่ดีและเป็นไปอย่างเป็นระบบ และมีองค์ประกอบหลักของการบริหาร จัดการความเสี่ยงที่ดีและครบถ้วน
๓. สามารถนำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ เนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการดำเนินการซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร
๒. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้พนักงานภายในองค์กร เข้าใจเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน
๓. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานเนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยให้ ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่า ความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงาน และการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การ ติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถสร้าง มูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร
๔. ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน
๕. ช่วยในการพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมการและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

นโยบายในการพิจารณาความเสี่ยง ประจำปี ๒๕๖๙

๑. ให้ความสำคัญกับภาระงาน/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่มีความสำคัญต่อภารกิจหลักของเทศบาลตำบลปากห้วยหลักเกณฑ์การคัดเลือกแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่จะนำมาพิจารณาบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบลปากห้วย ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมที่จะนำมาบริหารจัดการความเสี่ยง โดยพิจารณาคัดเลือกโครงการที่มีค่าคะแนนรวมสูง มาดำเนินการบริหารความเสี่ยง

หลักเกณฑ์	เกณฑ์คะแนนการพิจารณา			น้ำหนัก (ร้อยละ)
	๑	๒	๓	
๑. ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์	ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์	-	สอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์	๔๐
๒. การส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในระดับผลผลิต	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในระดับเป้าหมาย	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในระดับเป้าหมายการให้บริการ	๔๐
๓. งบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ ในแต่ละปี (กรณีมีงบประมาณ)	ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท	เกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ – ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	เกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐

๒. เทศบาลตำบลปากห้วย การบริหารความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิต
๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการเกษตร
๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
๕. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการ

การจัดการความเสี่ยง

หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงหรือผลกระทบ ของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมี หลายวิธี เช่น

- การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการ จัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง

- การลด/การควบคุม/ป้องกันความเสี่ยง (RISK Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบ หรือควบคุม ป้องกันให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

- การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (RISK Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยง ให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป

- การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (RISK Avoidance) เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/ กิจกรรมนั้นไป

**การระบุเหตุการณ์/ปัจจัยเสี่ยงและ
แนวคิดการบริหารความเสี่ยงบางประการ**

	ต้องการ	ไม่ต้องการ
ปัจจุบัน (สิ่งที่)	คงสภาพ/ทำให้ดีขึ้น (จุดแข็ง)	กำจัด (จุดอ่อน และปัญหาปัจจุบัน)
อนาคต (สิ่งที่ไม่มี)	สิ่งที่ต้องการจะมี (ทิศทางในอนาคต)	หลีกเลี่ยง (ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น)

ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงขององค์กรจำเป็นต้องทำควบคู่กับการกำกับดูแลและตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดี การควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยงและการตรวจสอบภายใน

สิ่งที่เป็นรากฐานที่จะช่วยให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้น ประกอบด้วย

รากฐานที่ ๑ การควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน คือ กระบวนการ (process) ปฏิบัติงานที่ฝ่ายบริหาร และบุคลากรขององค์กรจัดให้มีขึ้น เพื่อให้สามารถมั่นใจได้อย่างสมเหตุสมผลว่า หากได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการเหล่านี้แล้ว องค์กรจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ โดยวัตถุประสงค์ ได้แก่

๑. ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน (Effectiveness and efficiency of operations)
๒. ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน (Reliability of financial reporting)
๓. การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance with applicable with laws and regulations)

การกำหนดวัตถุประสงค์ขึ้นมา นั้น ผู้บริหารจะต้องกำหนดวิธีการทำงานให้ไปสู่วัตถุประสงค์นั้น และในขณะเดียวกันก็ต้องมีการควบคุมการปฏิบัติงานต่างๆ ในองค์กรให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย การควบคุมต่างๆ เหล่านี้ก็คือ การควบคุมกระบวนการภายในองค์กร หรือเรียกสั้นๆ ว่า การควบคุมภายในนั่นเอง

ดังนั้น ทุกหน่วยงานในองค์กรจะจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีความเหมาะสมขึ้นมา การจัดวางระบบการควบคุมภายในเป็นหน้าที่ของผู้บริหารหน่วยงาน ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบดีว่างานจุดใดของตนมีความเสี่ยง จากนั้นก็จะประเมินความเสี่ยงและสร้างระบบการควบคุมขึ้น เพื่อป้องกันแก้ไขหรือตรวจหาความเสี่ยงเหล่านั้น โดยการควบคุมภายในมักจะถูกกำหนดออกมาในรูปของระเบียบ ข้อบังคับ หรือคู่มือการปฏิบัติงานต่างๆ และเช่นเดียวกับการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนดขึ้นมา ก็เป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน การควบคุมภายในดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร

รากฐานที่ ๒ การบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยง (RISK Management) คือ การกำหนดแนวทางและกระบวนการในการระบุ ประเมิน จัดการ และติดตามความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม หน่วยงานหรือการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการกำหนดวิธีการในการบริหารและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ผู้บริหารยอมรับได้ ซึ่งสามารถ มองได้เป็น ๒ มุมมอง คือ

- การกำจัดหรือลดปัจจัยต่างๆ ที่จะขัดขวางไม่ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ นั่นคือการปกป้องมูลค่าที่องค์กรมีอยู่ไม่ให้ถูกทำลายไป

- มองหาโอกาสที่จะสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงาน คือ การสร้างมูลค่าให้กับองค์กรการบริหารความเสี่ยงนั้นคล้ายกับการจัดวางระบบการควบคุมภายใน คือ มีการระบุประเมินและจัดหาวิธีการที่จะจัดการกับความเสี่ยง แต่ด้วยความที่เป็นศาสตร์ที่ใหม่กว่า และมีพื้นฐานมาจากธุรกิจประกันภัยที่จะต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนจากปัจจัยภายนอกมากมาย จึงทำให้การบริหารความเสี่ยงมีมุมมองที่กว้างขึ้น โดยมองถึงความเสี่ยงที่เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอก การบริหารความเสี่ยงในระดับหน่วยงานนั้นก็เป็นที่หมายของผู้บริหารหน่วยงาน เช่นเดียวกัน

รากฐานที่ ๓ การตรวจสอบภายใน

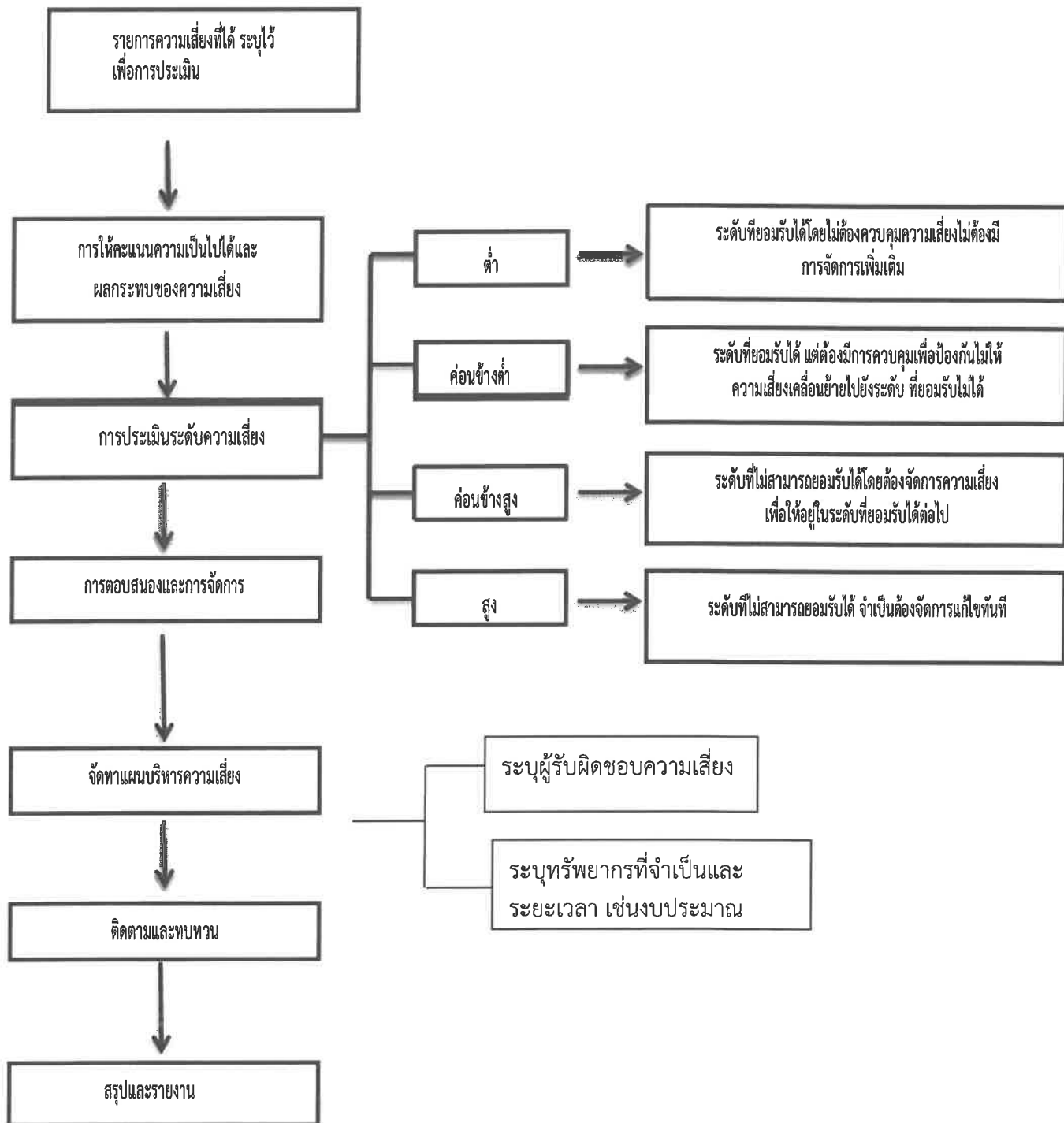
การตรวจสอบภายในมีบทบาททำให้มั่นใจว่ามีการควบคุมภายในที่เหมาะสม และการควบคุมเหล่านั้นได้รับการปฏิบัติตามภายในองค์กร ตลอดจนมีนาระบบการบริหารความเสี่ยงมาปรับใช้อย่างเหมาะสม ตลอดจนช่วยถ่วงดุลอำนาจไม่ให้มีการใช้อำนาจไปในทางที่ผิดจากการที่หน่วยงานได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในของตน มีการบริหารความเสี่ยงและมีการปฏิบัติตามแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในก็เหมือนเป็นคนที่มากรองอีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้องค์กร/ผู้บริหารเกิดความมั่นใจ

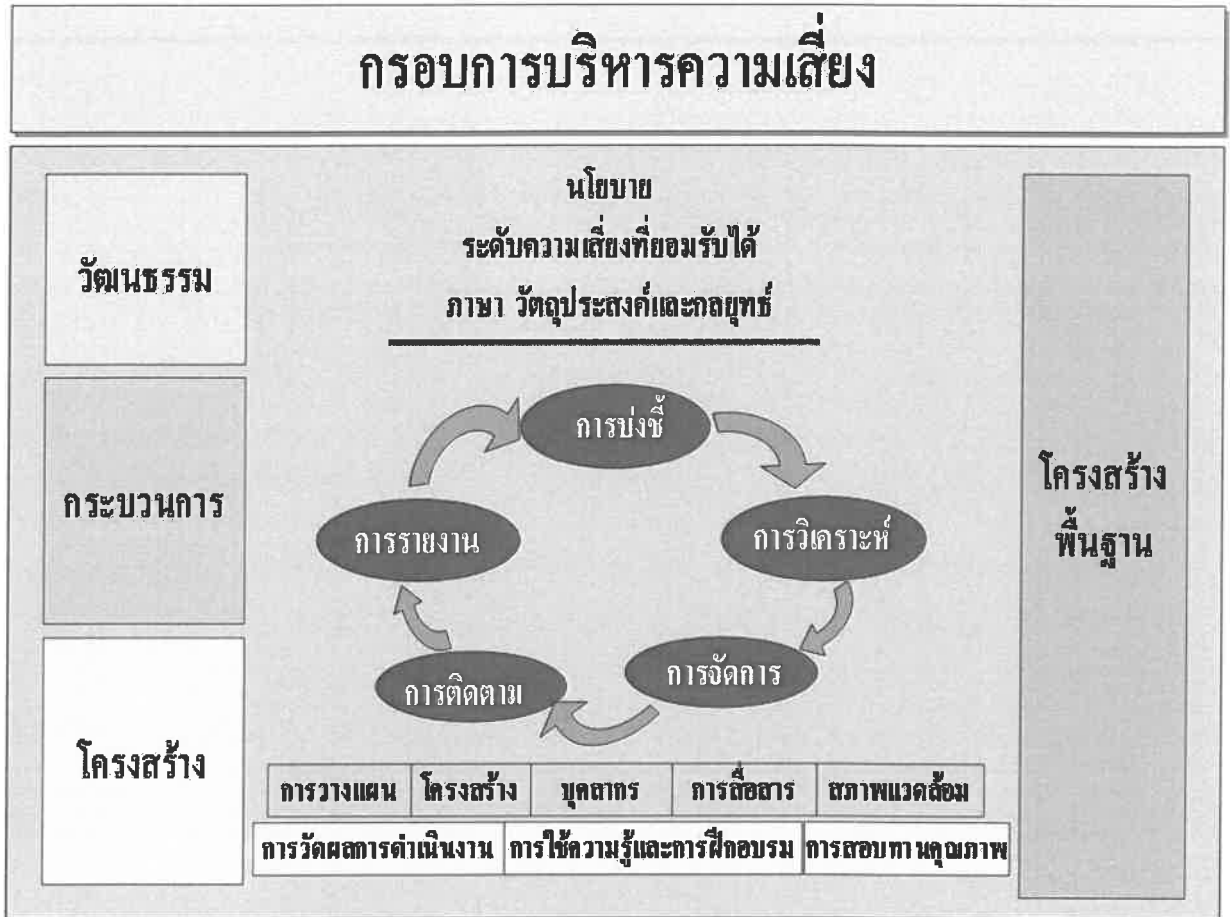
การตรวจสอบภายในนั้นก็ถือเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะบางครั้งผู้ปฏิบัติงานอาจคิดว่าทำแค่นี้ก็เพียงพอแล้ว แต่ผู้ตรวจสอบภายใน เค้าก็จะมีวิธีทดสอบว่าการควบคุมที่ปฏิบัติกันอยู่นั้นความเพียงพอจริงหรือไม่ หรือบางครั้ง อาจมีการการปฏิบัติงานกันมานาน แม้ว่าจะมีความชำนาญ แต่ก็อาจทำให้ประมาทโดยละเลยบางจุดที่ควรจะต้องควบคุมไป หากผู้ตรวจสอบภายในตรวจพบจะเตือนให้เราระมัดระวังมากขึ้น

ดังนั้น หากองค์กรของเราสนับสนุนให้รากฐานทั้งสามประการนี้ สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ก็จะ ช่วยส่งเสริมให้ต้นไม้มการกำกับดูแลกิจการที่ดีเจริญงอกงาม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในองค์กร

เทศบาลตำบลปากห้วย ได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๙ โดยการวิเคราะห์โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็นกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

แผนภูมิแนวทางและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (เชิงปริมาณ)

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) เชิงปริมาณ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ตั้งแต่ ๘ ครั้งขึ้นไป/ปี
๔	สูง	๗ - ๘ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	๕ - ๖ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	๓ - ๔ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	๑ - ๒ ครั้ง/ปี

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) เชิงปริมาณ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มากกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ขึ้นไป
๔	สูง	มากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ปานกลาง	มากกว่า ๕๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (เชิงคุณภาพ)

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) เชิงคุณภาพ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดเกือบทุกครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูงหรือบ่อยๆ
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดบางครั้ง
๒	น้อย	อาจมีโอกาสดังแต่่นานๆ ครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังแต่่นานๆ ครั้ง

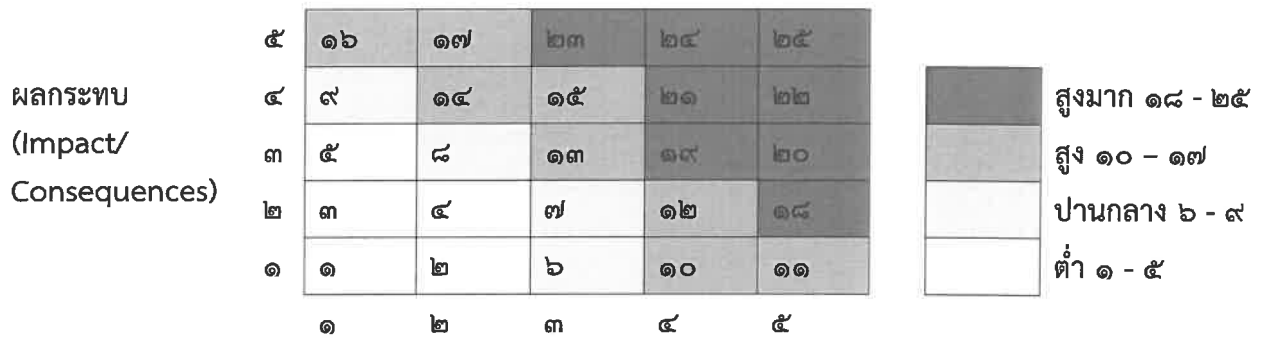
ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) เชิงคุณภาพ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	รุนแรงที่สุด	มีความเสียหายอย่างรุนแรง หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ มีการบาดเจ็บถึงชีวิต
๔	ค่อนข้างรุนแรง	มีความเสียหายค่อนข้างรุนแรง หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน
๓	ปานกลาง	มีความเสียหายอย่างมากพอสมควร หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๒	น้อย	มีความเสียหายพอสมควร หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร มีการบาดเจ็บรุนแรง
๑	น้อยมาก	มีความเสียหายเล็กน้อย หรือมีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

เพื่อระบุถึงตำแหน่งของความเสี่ยงแต่ละรายการให้ทราบว่าความเสี่ยงใดมีความสำคัญ และมีความรุนแรงว่าสูงสุดที่จะต้องได้รับการแก้ไขก่อนตามลำดับความสำคัญ โดยแบ่งความเสี่ยง เป็น ๔ กลุ่ม คือ

สูงมาก	คะแนน	๑๘ - ๒๕	สีแดง
สูง	คะแนน	๑๐ - ๑๗	สีส้ม
ปานกลาง	คะแนน	๖ - ๙	สีเหลือง
ต่ำ	คะแนน	๑ - ๕	สีขาว

ภาพแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

โอกาส (Likelihood/Frequency)

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จะต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงฯ ตามแผนการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน และปฏิทินการดำเนินงาน

บทที่ ๔

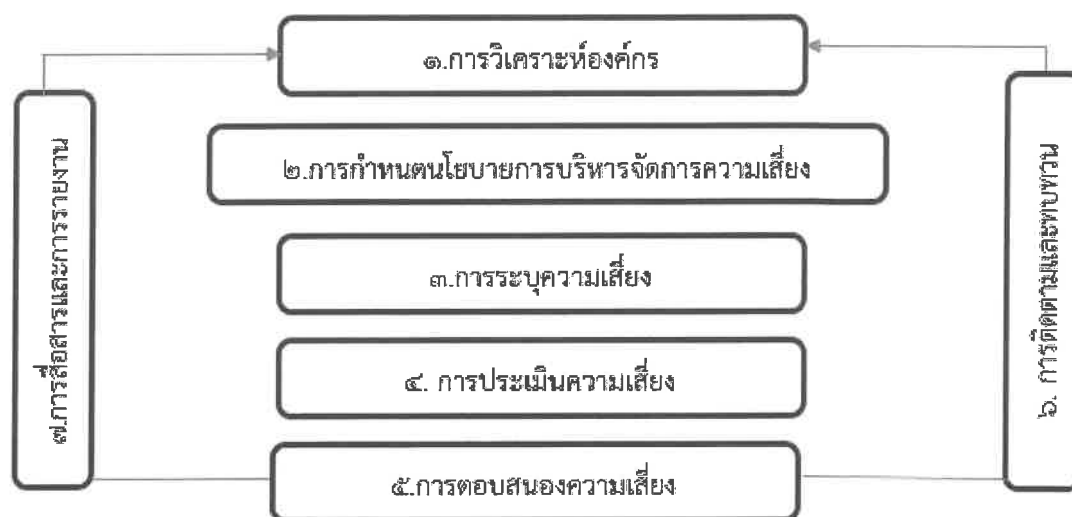
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

ขั้นตอนและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

๑. การวิเคราะห์องค์กร
๒. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. การระบุความเสี่ยง
๔. การประเมินความเสี่ยง
๕. การตอบสนองความเสี่ยง
๖. การติดตามและทบทวน
๗. การสื่อสารและการรายงาน

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีกระบวนการและขั้นตอนการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยส่วนใหญ่ ประกอบด้วยตามแผนผัง ดังนี้

๑. การวิเคราะห์องค์กร

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากห้วย ได้ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand และ Trend ปัจจุบันและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ SWOT Analysis การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

จุดแข็ง (S : Strengths) คือ การมองหาจุดเด่น ข้อดีภายในของตำบลปากห้วย

จุดอ่อน (W : Weakness) คือ การมองหาจุดด้อย ข้อเสียภายในตำบลปากห้วย

โอกาส (O : Opportunities) คือ ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสในการพัฒนาตำบลปากห้วย

อุปสรรค (T : Treats) คือ ปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาตำบลปากห้วย

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพภายในชุมชนเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคต ด้วยเทคนิค SWOT Analysis ซึ่งพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองการปกครอง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลปรากฏดังนี้

จุดแข็ง (Strength)

๑. เป็นเทศบาลตำบลที่มีความพร้อมทางด้านบริการโครงสร้างพื้นฐานและมีขีดความสามารถในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน
๒. ภายในเขตเทศบาลเป็นที่ตั้งของธุรกิจการค้าและด้านการให้บริการ
๓. มีวัฒนธรรมเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น โดยเฉพาะมีความเคร่งในศาสนาและหลักการปฏิบัติ
๔. ประชาชน ชุมชน องค์กรเอกชนให้การสนับสนุนส่งเสริมตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานของเทศบาลตำบลปากห้วย
๕. เทศบาลตำบลปากห้วยมีภูมิโชนที่เหมาะสมเป็นท้องถิ่นน่าอยู่และน่าอาศัย
๖. เทศบาลตำบลปากห้วยเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป
๗. ประชาชนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
๘. คนตำบลปากห้วยมีความภูมิใจในความเป็นคนของชุมชนตำบลปากห้วย

จุดอ่อน (weakness)

๑. เยาวชนในพื้นที่ไม่ได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม
๒. ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
๓. ความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นมีน้อย
๔. ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น
๕. เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ
๖. ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือตนเอง
๗. คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน
๘. ระบบประปายังไม่สมบูรณ์ประชาชนให้ข้อมูลแก่ภาครัฐที่ไม่ตรงกับความจริง
๙. ปัญหาการคมนาคมขนส่งที่จะรองรับการเดินทาง ของประชาชนระหว่างหมู่บ้าน
๑๐. ปัญหาการทำนา เนื่องจากขาดระบบชลประทานที่ดี ทำให้ขาดน้ำจนไม่สามารถทำนาได้
๑๑. ปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และการทำลายสิ่งแวดล้อมเขตเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ปริมาณขยะ ปัญหาน้ำเสีย และปัญหามลพิษทางอากาศมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอันจะเป็นสาเหตุการทำลายภาพพจน์ของท้องถิ่น และส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนในท้องถิ่น ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่
๑๒. เทศบาลตำบลปากห้วยขาดการจัดระเบียบของท้องถิ่นและขาดการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

โอกาส (Opportunity)

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เป็นต้น
๒. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น
๓. รัฐบาลสนับสนุนให้แต่ละท้องถิ่นมีบทบาทในการอนุรักษ์ฟื้นฟูเผยแพร่ และถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น
๔. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ สนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึง
๕. ภาครัฐมีโครงการพัฒนาต่างๆ เป็นจำนวนมากเพื่อแก้ปัญหาความยากจน
๖. เป็นตำบลที่อยู่ใกล้อำเภอรัฐประเทศเหมาะแก่การประกอบธุรกิจและทำการค้า
๗. รัฐบาลให้การสนับสนุนเรื่องการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงระดับปริญญาตรี
๘. ภาครัฐสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานราชการมีคนในพื้นที่ปฏิบัติงาน
๙. มีสภาพพื้นที่ที่เอื้อต่อการพัฒนา

อุปสรรค (Threat)

๑. สถานะการณ์ทางเศรษฐกิจ ในระดับประเทศในระดับภูมิภาคส่งผลกระทบต่อพัฒนาท้องถิ่น
๒. การขยายตัวของชุมชนและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในเขตตำบลพากห้วยส่งผลให้ประชาชนมีระดับความต้องการในการบริการสาธารณะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง
๓. ความทันสมัยและกระแสวัฒนธรรมต่างชาติทำให้ประชาชนในท้องถิ่น ลืมรากฐานทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ และหันไปนิยมวัฒนธรรมการบริโภคมากขึ้น
๔. โครงสร้างของประชาชนในภาพรวมของตำบลพากห้วยไม่เอื้อต่อการพัฒนา
๕. ประชาชนไม่เชื่อมั่นในระบบราชการ
๖. ความยากจนจึงทำให้เด็กไม่ได้รับการศึกษา
๗. ประชาชนมีหนี้สินเกือบทุกครัวเรือน
๘. ค่าตอบแทนในพื้นที่อยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้คนในพื้นที่ออกไปทำงานนอกพื้นที่มากขึ้น
๙. ปัญหาการลักเล็กขโมยน้อยในชุมชน
๑๐. ขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากมีความไม่สงบในพื้นที่
๑๑. ประชาชนไม่มั่นใจในนโยบายของรัฐบาลและผู้บริหาร
๑๒. ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการเมืองการบริหาร
๑๓. ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

PESTLE Analysis การวิเคราะห์ด้านการเมือง (Political) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคม (Social) ด้านเทคโนโลยี (Technological) ด้านกฎหมาย (Legal) และด้านสภาพแวดล้อม (Environmental)

ด้านเศรษฐกิจ

เทศบาลตำบลปากห้วยจะส่งเสริมสนับสนุน และผลักดันให้มีกระบวนการสร้างอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ให้กับประชาชนทุกระดับโดยส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามศักยภาพของชุมชน โดยมีแนวทางดังนี้

๑. สนับสนุนส่งเสริมการลงทุน ด้านพาณิชย์กรรมและเกษตรกรรม โดยสร้างระบบเศรษฐกิจที่ดีและมั่นคง

๒. สนับสนุนส่งเสริมการค้า จัดให้มีศูนย์กลางจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน อุตสาหกรรมในครัวเรือน และอุตสาหกรรมขนาดย่อม

๓. สนับสนุนส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาฝีมือแรงงานให้ประชาชนในตำบลปากห้วย ทั้งอาชีพพื้นฐาน อาชีพหลักและอาชีพเสริม

๔. จัดตั้งและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ตำบลตัวอย่าง (OTOP)

๕. สนับสนุนส่งเสริมความแข็งแรงของกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี กลุ่มเด็ก และกลุ่มเยาวชน

๖. สนับสนุนส่งเสริม มุ่งเน้นการเรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยี ที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อยกระดับความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์

๗. สนับสนุนการทำเกษตรกรรมโดยนำกระบวนการผลิต และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในตำบลตัวอย่าง

๘. สนับสนุนส่งเสริม ให้มีระบบการออม ในนาม “กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลปากห้วย”

ด้านสังคม

เทศบาลตำบลปากห้วยจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ตำบลปากห้วย เป็นชุมชนที่ปลอดภัยน่าอยู่และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเยาวชนในตำบลให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสร้างโอกาสให้ทุกคนได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีแนวทางดังนี้

๑. ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เด็กกำพร้า คนพิการ ผู้สูงอายุ เด็กและสตรี ให้มีโอกาสและสวัสดิการทางสังคมและจัดระบบเบี้ยยังชีพให้เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ส่งเสริมการสร้างชุมชนน่าอยู่ การสร้างความเข้มแข็ง และความสามัคคีของชุมชน

๓. ส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด

๔. สนับสนุนกิจกรรมสร้างระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๕. สนับสนุนปรับปรุงที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ด้อยโอกาส และผู้ยากไร้

๖. ส่งเสริม และเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุโดยหากิจกรรมและอาชีพเสริม ให้มีรายได้

ด้านกฎหมาย การเมือง การบริหาร

เทศบาลตำบลปากห้วยจะส่งเสริมคนดีเข้ามาบริหาร ปกครองบ้านเมืองและบริหารโดยหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยมีแนวทางดังนี้

๑. ส่งเสริมสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้านโดยการ “ร่วมคิด ร่วมแก้ไข ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ เพื่อประชาชนชาวตำบลปากห้วยตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนปกป้อง สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์”

๒. การบริหารราชการโดยเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมือง โดยให้ประชาชนเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

๓. สนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมการบริหารเทศบาลระหว่างฝ่ายบริหารของตำบลปากห้วยและฝ่ายปกครองของตำบลปากห้วย เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ภายในตำบลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนตำบลปากห้วย

๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดจนประสานงาน ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐราชการ และภาคประชาชน ให้เกิดความรัก ความสามัคคี และร่วมกันพัฒนาตำบล

๕. จัดการสำรวจ วิจัย ความต้องการและปัญหาในด้านต่าง ๆ ของประชาชน เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัย มาวิเคราะห์ และนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นแนวทาง และวางแผนการพัฒนา เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

๖. ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการบุคลากร และวิธีการทำงานภายในองค์กร เพื่อมุ่งเน้นการทำงานที่มีประสิทธิผล และการบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนด้วยความเร็วและมีประสิทธิภาพ

๗. ปรับปรุงการบริหารการคลัง อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะการรักษาวินัยทางการคลัง โดยยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

๘. ส่งเสริมมุ่งเน้นการพัฒนาฝึกอบรม ให้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปากห้วย ผู้นำชุมชน พนักงานเทศบาล ตลอดจนพนักงานจ้าง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงาน เพิ่มแนวคิดในการพัฒนาตำบลปากห้วยและรองรับการให้บริการในแต่ละด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๙. สร้างแรงจูงใจ และเพิ่มพูนกำลังใจให้ข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลที่ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเท เสียสละผลการปฏิบัติงานดีเด่น และเป็นที่ยอมรับ

๑๐. ส่งเสริมสนับสนุนอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ ความสามารถในการป้องกันสาธารณภัย

๑๑. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร เอกสาร วารสารเผยแพร่ กิจกรรมให้ประชาชนได้รับทราบ

๑๒. จัดสถานที่ และก่อสร้างอาคารที่ทำการเทศบาลฯ และปรับปรุง ซ่อมแซมต่อเติม รวมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ ในเขตเทศบาลฯ ให้มีความน่าอยู่ สะดวกปลอดภัยสำหรับผู้มาติดต่อราชการ และรับรองแขกบ้านแขกเมือง และการจัดกิจกรรมต่างๆ

ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และกีฬา

เทศบาลตำบลปากห้วยมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้รับโอกาส เท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ และฝึกอบรม เพื่อให้เกิดปัญญาเป็นทุนในการสร้างงาน สร้างรายได้ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม โดยมีแนวทางดังนี้

๑. สนับสนุนส่งเสริมการศึกษา แก่เด็กนักเรียนที่ยากจน และด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไปให้มีโอกาส
๒. สนับสนุนส่งเสริมการศึกษาของภาครัฐ และการศึกษาด้านศาสนา
๓. ส่งเสริมสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูล และเข้าถึงเครือข่ายต่าง ๆ ในการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาหาความรู้ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในตำบลปากห้วย
๔. สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย เด็ก ๆ ในศูนย์มีสุขภาพที่ดี ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา
๕. สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ของประชาชนในตำบลปากห้วย
๖. สนับสนุนการแข่งขันกีฬา ทั้งในเขตพื้นที่และนอกเขตพื้นที่ทุกระดับ เพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของตำบลปากห้วย
๗. สนับสนุนให้มีสถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกายภายในตำบลและให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

ด้านโครงสร้างพื้นฐานและผังเมือง

เทศบาลตำบลปากห้วยมีส่วนมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน และเกษตรกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนความสะอาด ความปลอดภัย และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเทศบาลตำบลปากห้วย โดยมีแนวทางดังนี้

๑. สร้างและบำรุงรักษาถนนทุกสาย ทั้งเส้นทางหลักและทางเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน โดยจะปรับปรุงให้เป็นถนนที่ได้มาตรฐาน ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ในการสัญจรไปมา การขนส่งสินค้าทางการเกษตร และการพาณิชย์ ให้มีความสะอาด ความปลอดภัย และความรวดเร็ว เพื่อเป็นการกระจายความเจริญไปยังทุกพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบ
๒. สร้างและปรับปรุงระบบประปาให้ได้มาตรฐาน การผลิตน้ำประปา เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้ในการอุปโภค-บริโภค ตลอดจนขยายเขตการบริการน้ำประปาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบ
๓. ขยายเขตไฟฟ้า ให้ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และครอบคลุมทุกพื้นที่ในตำบล
๔. ติดตั้งระบบไฟฟ้าแสงสว่างตามถนน และที่สาธารณะ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
๕. บริหารจัดการระบบ คูคลอง ให้มีการระบายน้ำที่สะดวก เพื่อป้องกันน้ำท่วมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
๖. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชน

ด้านสาธารณสุขและสภาพแวดล้อม

เทศบาลตำบลปากห้วยจะส่งเสริมและสนับสนุนระบบสาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็ง ตลอดจนสร้างระบบสุขภาพที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนในตำบลให้มีสุขภาพแข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยมีแนวทางดังนี้

๑. สนับสนุนส่งเสริม การบริหารงานระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนประชาชน และเทศบาลเพื่อกำหนดแนวทางแผนการทำงาน และพัฒนาคุณภาพด้านสาธารณสุข และการบริการเพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลปากห้วย

๒. สนับสนุนส่งเสริมการให้ความรู้ การบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนตำบลปากห้วย

๓. สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานด้านสุขภาพอนามัยและจัดการสุขภาพภาคประชาชนผ่านกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนตำบลปากห้วย

๔ สนับสนุนส่งเสริมการป้องกัน ฝ้าระวัง ติดตามสังเกตการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ ภายในตำบล

๕. สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพ อนามัยที่ดี โดยการจัดหาสถานที่ออกกำลังกาย จัดหาเครื่องออกกำลังกายให้ประชาชนได้ออกกำลังกาย

๖. สนับสนุนส่งเสริมการรับบริการด้านสาธารณสุขให้ประชาชนมีความสะดวก สบาย โดยการจัดหารถพยาบาลฉุกเฉิน เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที

๗. สนับสนุนการจัดเก็บขยะ และสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติชุมชน ให้คงสภาพสวยงาม

๒. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของพนักงานในทุกระดับชั้นที่ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนและองค์กร โดยให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง ด้านต่างๆ ให้อยู่ใน ระดับที่เพียงพอและเหมาะสม

๒. ให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่ดีตามแนวปฏิบัติสากลเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการความเสี่ยง ที่อาจส่งผลกระทบกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบล อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาและมีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในทิศทางเดียวกัน โดยนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์แผนงาน และการดำเนินงานของผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างเทศบาลฯ รวมถึงการมุ่งเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน และสร้างความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง

๓. มีการกำหนดแนวทางป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงจากการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายหรือความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการติดตามและประเมินผล การบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารการบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึง ตลอดจนการจัดระบบการรายงานการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหาร ปลัดเทศบาลฯ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยงในกระบวนการปฏิบัติงานหรือกิจกรรม เป็นการพิจารณาว่ามีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรค ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานกิจกรรมและกระบวนการที่ได้ปฏิบัติอยู่ ทั้งในส่วนของงานตามภารกิจประจำและงานตามนโยบายว่าตอบสนองและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์พันธกิจ และภารกิจของหน่วยงานรวมถึงคาดคะเนผลผลิตและผลลัพธ์ของแต่ละงานกิจกรรมว่าจะเกิดผลในทางใดโดยพิจารณาได้จากกระบวนการหรือกิจกรรมที่มีความสำคัญของข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตและจากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรภายในหน่วยงานจากนั้นระบุปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง ทั้งนี้ในการระบุความเสี่ยงจะต้องพิจารณาแหล่งที่มาของปัจจัยเสี่ยงทั้ง ๒ ด้าน คือ ปัจจัยเสี่ยงภายในและภายนอก

๒.๑) ปัจจัยเสี่ยงภายใน หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ กระบวนการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากร ความเพียงพอของข้อมูล และเทคโนโลยีสำหรับการให้บริการ เป็นต้น

๒.๒) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น สถานะการณ์การแข่งขัน กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเมือง สถานะเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

แนวทางในการระบุความเสี่ยง

๑. ศึกษาและพิจารณาถึงเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยทั้งภายในและภายนอก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

๒. พิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยง สรุปประเด็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ และสาเหตุของเหตุการณ์หรือความเสี่ยงดังกล่าว ให้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อหารือร่วมกันหากเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในเชิงลบถือเป็นความเสี่ยงที่ต้องประเมินและจัดการความเสี่ยงนั้น สำหรับเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในเชิงบวกเป็นโอกาส ซึ่งควรนำไปพิจารณาอีกครั้งในกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการดำเนินงานต่อไป ทั้งนี้ ต้องระบุสาเหตุของความเสี่ยงด้วยทุกครั้ง โดยระบุให้ครบทุกสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงดังกล่าวเพื่อให้สามารถกำหนดแผนจัดการความเสี่ยงให้ได้ตรงกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และสามารถลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พิจารณาประเภทความเสี่ยง

- ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์(Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อทิศทางหรือ ภารกิจหลักขององค์กร หรือมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เนื่องมาจากการเมือง เศรษฐกิจ ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภายนอก ผู้ใช้บริการ ฯลฯ หรือความเสี่ยงที่เกิดจากการกระบวนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ผิดพลาด รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน และนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อ การบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร

- ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) หมายถึง ความเสี่ยงเนื่องจากการปฏิบัติงานภายในองค์กร อันเกิดจากกระบวนการ บุคลากร ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานขององค์กร เช่น ขาดการบริหารโครงการที่ดี ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ การใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เต็มประสิทธิภาพ เป็นต้น

- ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับสถานะและการดำเนินการงานทางการเงิน เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัดงบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่พอเพียง จนกระทบการดำเนินงานขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ เนื่องมาจากการขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารการเงินได้อย่างถูกต้อง

- ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อสัญญา และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น การทุจริต การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญา การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ องค์กรสามารถแบ่งประเภทของความเสี่ยงเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม เช่น ด้านการทุจริต/คอร์รัปชันด้านความหยุดชะงักของการดำเนินงาน ด้านการเปลี่ยนแปลงจากสภาพอากาศ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

๔. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์หาสาเหตุของความเสียหาย และผลกระทบของความเสียหาย โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และผลกระทบของความเสียหาย (ความรุนแรง/ความเสียหาย ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) โดยอาจพิจารณาถึงผลกระทบทางด้านชื่อเสียงขององค์กร ด้านผู้รับบริการ ด้านบุคลากร ด้านเวลา ด้านความสำเร็จของงาน/กิจกรรม ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

๔.๑) กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) คือ ความเป็นไปได้หรือความถี่ที่จะเกิดความเสียหาย ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) คือ ระดับของความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายตามภารกิจ เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงและมูลค่าความเสียหายจากความเสียหายที่คาดว่าจะได้รับและระดับของความเสียหาย (Risk Matrix) โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานและลักษณะของผลจากการดำเนินงาน ซึ่งสามารถกำหนดได้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์	ความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์	ความน่าจะเป็นในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง	ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลย (๐ - ๒๐%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นยาก
๒	น้อย	๒-๓ ปีต่อครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยมาก (มากกว่า ๒๐ - ๔๐%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นปานกลาง (มากกว่า ๔๐ - ๖๐%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบางครั้ง
๔	สูง	๑-๖ เดือนต่อครั้งแต่ไม่เกิน ๕ ครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นมาก (มากกว่า ๖๐ - ๘๐%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นสูงมาก (มากกว่า ๘๐ - ๑๐๐%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นประจำ

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ผลกระทบ	ผลกระทบต่อ			
		ทรัพย์สิน	องค์กร	ค่าเป้าหมาย	ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน
๑	น้อยมาก	ไม่มีการ สูญเสีย	ไม่ส่งผลเลย หรือส่งผล กระทบระดับบุคคล	เป้าหมายความสำเร็จ ต่ำกว่า ๓๐%	สร้างความไม่สะดวกต่อ การปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง
๒	น้อย	สูญเสีย เล็กน้อย	ส่งผลกระทบระดับ หน่วยงาน	เป้าหมายความสำเร็จ ๓๐% - ๔๙.๙๙%	สร้างความไม่สะดวกต่อ การปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	สูญเสียปาน กลาง	ส่งผลกระทบระดับ หน่วยงาน	เป้าหมายความสำเร็จ ๕๐% - ๖๙.๙๙%	สร้างบรรยากาศในการ ทำงานที่ไม่เหมาะสม
๔	สูง	สูญเสีย ค่อนข้างมาก	ส่งผลกระทบระดับกรม	เป้าหมายความสำเร็จ ๗๐% - ๘๕%	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ ร้ายแรง
๕	สูงมาก	สูญเสียมาก	ส่งผลกระทบไปยัง ภายนอกกรม	เป้าหมายความสำเร็จ มากกว่า ๘๕%	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง

ในการประเมินความเสี่ยงควรระบุเหตุผลและข้อมูลประกอบในการประเมินระดับเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนต่อการเลือกระดับความเสี่ยงและใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบในการประเมินระดับความเสี่ยงภายหลังการจัดการความเสี่ยง เมื่อทำการประเมินระดับของความเสี่ยงทั้งในโอกาสและความรุนแรงที่เกิดขึ้นแล้วให้ทำการคำนวณระดับของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ด้วยสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{ระดับโอกาส} \times \text{ระดับความรุนแรง}$$

ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) พิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดการความเสี่ยงสามารถกำหนดได้หลายระดับและตามแต่ช่วงคะแนนที่กำหนด ตามตัวอย่างกำหนดที่ ๕ ระดับ ดังนี้

ลำดับ ความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี (zone)
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๒๐ - ๒๕ คะแนน	แดง
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๖ คะแนน	ส้ม
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๙ คะแนน	เหลือง
๔	ความเสี่ยงระดับน้อย (Low Risk : L)	๒ - ๓ คะแนน	เขียว
๕	ความเสี่ยงระดับน้อยมาก (Least Risk : L)	๑ คะแนน	ฟ้า

๔.๒) การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยมาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น

ขั้นตอนในการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย

- พิจารณาโอกาส/ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้น มากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

- พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสียหาย (Impact) ที่มีผลต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๔.๓) การวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสียหายต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

๔.๔) การจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยง เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้วนำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพิจารณากำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงของแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสียหาย (Impact) ความรุนแรง/ความเสียหาย ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ที่ประเมินได้โดยจัดเรียงลำดับจากระดับต่าง ๆ จากระดับความเสี่ยงน้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง สูงมาก และเลือกความเสี่ยงตามที่กำหนดมาจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยงภายหลังจากที่ได้ประเมินความเสี่ยงมาแล้ว เช่น ความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากและสูงมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

แผนภูมิความเสี่ยง

ความ รุนแรง ของ ผล กระทบ	๕				
	๔				
	๓				
	๒				
	๑				
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสจะเกิดเหตุการณ์ กรอบการกำหนดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (zone)

จากแผนภูมิความเสี่ยงจะเห็นได้ว่า ได้มีการจัดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (Zone) ซึ่งแบ่งเป็น ๕ ระดับ ซึ่งจะได้เชื่อมโยงไปสู่การควบคุม/การจัดการความเสี่ยงทั้งในปัจจุบัน และที่จะได้มีการกำหนดเพิ่มเติมตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	เขตสี (zone)	มาตรการในปัจจุบัน	มาตรการเพิ่มเติม
ระดับน้อยมาก	ฟ้า 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้ว ให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับน้อย	เขียว 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้ว ให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับปานกลาง	เหลือง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับสูง	ส้ม 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการ โดยหากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยง ให้มีความสำคัญในระดับรอง
ระดับสูงมาก	แดง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการ โดยหากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยง ให้มีความสำคัญในระดับที่สูงกว่า และผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการติดตามการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

๕. การตอบสนองความเสี่ยง

๕.๑) การประเมินผลการจัดการความเสี่ยง การควบคุมที่มีอยู่ เป็นการประเมินกิจกรรมที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุม ความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร/หน่วยงาน ซึ่งกิจกรรมการควบคุมดังกล่าว หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมได้ดำเนินการสอดคล้องกับทิศทางที่ต้องการ สามารถช่วยป้องกัน และชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ได้

หลังจากประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การวิเคราะห์ การจัดการหรือควบคุมเดิมที่มีอยู่ก่อนว่า ได้มีการจัดการควบคุมเพื่อช่วยลดความเสี่ยงไว้อย่างไร รวมทั้งพิจารณาด้วยว่าการจัดการหรือควบคุมที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น ได้มีการนำมาปฏิบัติด้วยหรือไม่และได้ผลเป็นอย่างไร ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ดำเนินการภายหลังจากการที่ได้ระบุระดับความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ให้นำความเสี่ยงมาประเมินผลการควบคุมและการจัดการที่มีอยู่ว่ามีประสิทธิผลเพียงพอหรือไม่ และสามารถลดหรือควบคุมความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ต้องปรับปรุง ดังนี้

- กรณีเพียงพอ หมายถึง ลด/ควบคุมความเสี่ยงลงสู่ระดับที่ยอมรับได้
- กรณีต้องปรับปรุง หมายถึง ไม่สามารถลด/ควบคุมความเสี่ยงได้

๕.๒) การจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยพิจารณาต้นทุนการจัดการความเสี่ยง และผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยมีทางเลือกที่จะจัดการกับความเสี่ยงอยู่ด้วยกัน ๔ วิธี

- กรณียอมรับความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับให้มีความเสี่ยงได้เพราะต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงอาจไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือเป็นความเสี่ยงที่มีสาเหตุจากปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุม และไม่อาจเลือกใช้วิธีอื่นได้ แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้น หรือเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- กรณีหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ มีผลกระทบกับองค์กร แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม หรือกระบวนการอย่างสูง ซึ่งไม่สามารถจัดการได้ด้วยวิธีอื่น โดยอาจควบคุมได้ด้วยการยกเลิก/ปรับเปลี่ยน เป้าหมาย/โครงการ/งานหรือกิจกรรม

- กรณีถ่ายโอนความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องดำเนินการถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่น เช่น จ้างบุคคลภายนอก เป็นต้น โดยอาจเป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีขนาดความรุนแรงมาก เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ/วินาศภัย ความเสี่ยงที่ต้องดำเนินการในเรื่องที่ไม่มีอำนาจ ขำนาญ ความเสี่ยงที่ต้องปฏิบัติงานที่มีปริมาณมากในเวลาอันจำกัด เป็นต้น

- กรณีควบคุม/ลดความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องหาแนวทางการควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายใน และอยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร ได้แก่ การควบคุมภายใน หรือเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ต้องหาแนวทาง การควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกและมีได้อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร ได้แก่ แผนรองรับ/มาตรการ

๖. การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวน ตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยอาจติดตามเป็นรายไตรมาส ติดตามเป็นรอบ ๖ เดือน ๙ เดือน และ ๑๒ เดือน ตามที่องค์กรเห็นความเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการ มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ

๖.๑ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมกับวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่

๖.๒ เป็นการติดตามความคืบหน้าของมาตรการที่เป็นการทำเพิ่มเติมว่าแล้วเสร็จตามกำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ วิธีการจัดการความเสี่ยงได้มีประสิทธิภาพก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ผู้บริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้จัดทำโดยกำหนดติดตามในการรายงาน นอกจากจะรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดแล้ว ต้องมีการติดตามผลจากการปฏิบัติงานและการบริหารงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดด้วย

๖.๓ เป็นการทบทวนแผนและรายงานผลผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยวิเคราะห์และประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งกิจกรรมหรือการจัดการที่ได้มีการดำเนินการในงวดที่ผ่านมาว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ ถ้ายังมีความเสี่ยงเหลืออยู่ หรือพบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น จากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม วิธีการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อใช้ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในงวดถัดไป

๗. การสื่อสารและการรายงาน

การสื่อสารและการรายงาน ตามนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงและการกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณาข้อมูลที่จะนำมาบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และสอดคล้องกัน ทั้งวัตถุประสงค์ในแต่ละระดับและและการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร ทั้งนี้ สามารถเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ได้หลายวิธีการ ดังนี้

๑. พิจารณาข้อมูลกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. พิจารณาว่าโครงการที่จัดทำขึ้นในปีงบประมาณตอบสนองยุทธศาสตร์ใด กลยุทธ์ แผนงาน แนวทางการพัฒนาใดตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในปีงบประมาณ

๓. พิจารณางานประจำตามหน้าที่ โครงการและภารกิจของสำนัก/กอง ที่กำหนดในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานตามที่ปรากฏในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในปีงบประมาณ

๔. พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ตัวชี้วัด (ถ้ามี) และเป้าหมายของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมที่สนับสนุนยุทธศาสตร์

๕. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงแต่ละประเภทตามที่กำหนดและปัจจัยเสี่ยง โดยการระบุความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงว่าอยู่ระดับใดตามที่ได้กำหนด

๖. กำหนดวิธีการตอบสนองความเสี่ยงตามความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงที่วิเคราะห์ได้

๗. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง สำหรับความเสี่ยงที่ยังยอมรับไม่ได้หรือต้องการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดเป็นแผนงาน/กิจกรรม/ขั้นตอน/การปฏิบัติงาน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาการดำเนินงาน

๘. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง ความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา (ถ้ามี) ตามที่ได้กำหนดนโยบายการติดตามไว้ เช่น รายไตรมาส หรือ รายปี เป็นต้น

๙. รายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อผู้บริหารให้รับทราบ

๑๐. พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยสรุปผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงแล้ว ว่าระดับความเสี่ยงปัจจุบันอยู่ในระดับใด จำเป็นจะต้องนำไปดำเนินการในในปีงบประมาณต่อไปหรือไม่อย่างไร

๑๑. รายงานสรุปผลต่อผู้บริหารให้รับทราบ

ทั้งนี้ การพิจารณาแผนงาน โครงการ ภารกิจงาน กิจกรรม ก่อนการดำเนินการอาจพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจที่มีความสำคัญ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา เพื่อพิจารณาคัดเลือกแผนงาน/โครงการ เพื่อนำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยวิเคราะห์จากความสำคัญของแผนงาน/โครงการ เช่น โครงการเชิงยุทธศาสตร์, โครงการ Flagship , โครงการตามนโยบายที่สำคัญ, โครงการที่มีงบประมาณสูง เป็นต้น โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา คัดเลือกแผนงาน/โครงการที่สำคัญ เช่น ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ การส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย (แผนงาน/โครงการสำคัญ) ตามยุทธศาสตร์องค์กร จำนวนวงเงินงบประมาณ เป็นต้น เพื่อคัดกรองเฉพาะเรื่องที่สำคัญในขั้นต้นก่อน แต่ทั้งนี้หากดำเนินการเช่นนี้ แผนงาน โครงการ ภารกิจงาน กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาจะต้องดำเนินการให้อยู่ในระบบประเมินผลการควบคุมภายในด้วย เพื่อให้ครอบคลุมในการพิจารณาถึงความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

โดยใช้แบบฟอร์มดังต่อไปนี้

๑. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์/ข้อบัญญัติ/อื่น ๆ (ถ้ามี) (แบบ บส.๑)
๒. การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง (แบบ บส.๒)
๓. รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (แบบ บส. ๓)
๔. รายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง (แบบ บส. ๔)
๕. รายงานผลการดำเนินการและผลทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง (แบบ บส. ๕)

**แบบรายงาน
การบริหารจัดการความเสี่ยง**

เทศบาลตำบลพากห้วย อำเภอพากห้วย จังหวัดสระแก้ว
กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์/ข้อบัญญัติ/อื่น ๆ (ถ้ามี)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความ เรียง	ยุทธศาสตร์ที่ รับผิดชอบ	โครงการ/กิจกรรม/ ภารกิจ อปท.ที่สำคัญ	งบประมาณ (บาท)	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย
๐๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	โครงการก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก ซอยบ้านสุขนวย (ซอยหลัง วัดกุฎแด่) หมู่ที่ ๔	๕๐๐,๐๐๐	เพื่อแก้ไขปัญหาการ คมนาคม การขนส่ง และการสัญจรไปมา ของราษฎรให้มีความ สะดวกมากขึ้น	ร้อยละ หรือจำนวน ราษฎรที่มี การ คมนาคม สะดวก รวดเร็วเพิ่มขึ้น ๒๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมี พื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๘๐๐ ตร.เมตร
๐๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาประชาชนมี คุณภาพ	โครงการสำรวจปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษ สุนัขบ้า	๑๘,๖๐๐	เพื่อสำรวจข้อมูลขึ้น ทะเบียนสัตว์ ฝึก วัคซีนป้องกันโรคและ ควบคุมประชากรสุนัข และแมว	สำรวจข้อมูลเพื่อ จัดซื้อและฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ให้กับสุนัขและแมว

รหัสความ เสี่ยง	ยุทธศาสตร์ที่ รับผิดชอบ	โครงการ/กิจกรรม/ ภารกิจ อปท.ที่สำคัญ	งบประมาณ (บาท)	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
๐๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการ	โครงการฝึกอบรมและศึกษา งาน เพื่อเพิ่มศักยภาพของ บุคลากรเทศบาลตำบลปาก ห้วย	๑๐๐,๐๐๐	เพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้บริหาร ท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานเทศบาล พนักงานจ้างและ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	ร้อยละของผู้เข้าร่วม ฝึกอบรมและศึกษา งาน	เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาศักยภาพ ของผู้บริหาร สมาชิก สภาท้องถิ่น พนักงาน เทศบาล พนักงานจ้าง และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง
๐๔	โครงการ/ภารกิจ/กิจกรรม ที่ ไม่ได้ดำเนินการ พัฒนาท้องถิ่น (ไม่อยู่ภายใต้ ยุทธศาสตร์)	กิจกรรมในการจัดซื้อ-จัดจ้าง	-	เพื่อให้การดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้างถูกต้อง ตามระเบียบ	บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการ จัดซื้อจัดจ้างเพิ่มขึ้น	เพื่อให้บุคลากรใน หน่วยงานมีความรู้ และทักษะในการ จัดซื้อจัดจ้าง

(ลงชื่อ)

(นายสมาน บุชรัตน์ชัย)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลปากห้วย

เทศบาลตำบลพากท้วย อำเภอพากท้วย จังหวัดสระแก้ว
การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองของความเสียหาย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจ อปท.สำคัญ	วัตถุประสงค์	ผู้รับผิดชอบ	ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	คะแนนโอกาส	คะแนนผลกระทบ	คะแนนระดับความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง
๐๑	โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ขยายบ้านคู่นวย (ขยายหลังวัดกุตแต่้) หมู่ที่ ๔	เพื่อแก้ไขปัญหาการคมนาคม การขนส่ง และการสัญจรไปมาของราษฎรให้มีความสะดวกมากขึ้น	กองช่าง	๑. คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ต้องมีกรอบราคา ราคากลางอยู่เสมอ และเป็นปัจจุบัน ประกอบกับราคาวัสดุก่อสร้างบางรายการไม่ปรากฏในราคาบัญชีจังหวัด ส่งผลให้การคำนวณราคากลางมีความคลาดเคลื่อน ๒. การปฏิบัติงานก่อสร้างไม่เป็นไปตามแผนงาน	ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk)	ระดับปานกลาง คะแนน ๓	ระดับปานกลาง คะแนน ๓	ระดับปานกลาง คะแนน ๙	๑. ดำเนินการสำรวจและตรวจสอบราคาวัสดุจากพาณิชย์จังหวัด/ค่า Factor F/ รวมถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น ราคาจากแหล่งที่มาอื่น หรือพื้นที่ใกล้เคียงที่เกี่ยวข้องก่อนทำการประมาณราคาเพื่อเป็นการทบทวนราคากลางให้สอดคล้องและ เป็น ปัจจุบัน อีกทั้ง ยังลดข้อผิดพลาดในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้าง ๒. รายงานผลการดำเนินงานโครงการก่อสร้างให้ผู้บริหารทราบ เพื่อทบทวนแผนการบริหารการก่อสร้างให้เกิดประสิทธิภาพ

เทศบาลตำบลพากห้วย อำเภอพากห้วย จังหวัดสระแก้ว
การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองของความเสียหาย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจ อปท.สำคัญ	วัตถุประสงค์	ผู้รับผิดชอบ	ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	คะแนนโอกาส	คะแนนผลกระทบ	คะแนนระดับความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง
๐๒	โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า	เพื่อสำรวจข้อมูลขึ้นทะเบียนสัตว์ ฉีดวัคซีนป้องกันโรค และ ควบคุม ประชากรสุนัขและแมว	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	เนื่องจากสุนัขจรจัดในพื้นที่ของเทศบาลตำบลพากห้วย มีจำนวนค่อนข้างมาก ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ยากลำบากในการจับสุนัขจรจัดดังกล่าว	ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk)	ระดับสูง คะแนน ๔	ระดับปานกลาง คะแนน ๓	ระดับปานกลาง คะแนน ๑๔	ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้มีการบูรณาการทำงานร่วมกันในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสุนัขจรจัด

เทศบาลตำบลพากห้วย อำเภอพากห้วย จังหวัดสระแก้ว
การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจ อย.ท.สำคัญ	วัตถุประสงค์	ผู้รับผิดชอบ	ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	คะแนนโอกาส	คะแนนผลกระทบ	คะแนนระดับความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง
๐๓	โครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรเทศบาลตำบลพากห้วย	เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานเทศบาล พนักงานจ้างและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	สำนักปลัด	ความเสี่ยง - กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการไม่ให้ความสำคัญและไม่ตระหนักในการเดินทางไปอบรม - สถานที่ศึกษาดูงานไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและการนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่	ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk)	ระดับน้อย คะแนน ๒	ระดับปานกลาง คะแนน ๓	ระดับปานกลาง คะแนน ๖	- คัดกรองคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าร่วมอบรมโครงการต้องมีบันทึกแจ้งให้ผู้ใช้ร่วมทราบ เหตุที่ไม่สามารถร่วมเดินทางได้ รวมถึงติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานเป็นระยะๆ - คณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ร่วมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ไปศึกษาดูงานและกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

เทศบาลตำบลพากท้าย อำเภอพากท้าย จังหวัดสระแก้ว
การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองของความเสียหาย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจ อปท.สำคัญ	วัตถุประสงค์	ผู้รับผิดชอบ	ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	คะแนนโอกาส	คะแนนผลกระทบ	คะแนนระดับความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง
๐๔	กิจกรรมในการจัดซื้อ-จัดจ้าง	เพื่อให้การดำเนินการจัดจ้างถูกต้องตามระเบียบ	กองคลัง	บุคลากรภายในหน่วยงานบางส่วนยังไม่เข้าใจในการทำงานของระบบจัดซื้อจัดจ้างอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ระยะที่ ๕ เนื่องจากบุคลากรบางส่วนยังไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง	ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk)	ระดับกลาง คะแนน	ระดับปานกลาง คะแนน	ระดับปานกลาง คะแนน	๑. ส่งบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ๒. ให้บุคลากรเข้าร่วมกลุ่ม/เครือข่ายที่ให้ความรู้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงาน

(ลงชื่อ)

(นายสมาน บุชารัตนชัย)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลพากท้าย

เทศบาลตำบลพากห้วย อำเภอพากห้วย จังหวัดสระแก้ว

รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจ อปท.สำคัญ	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	วิธีการจัดการความเสี่ยง	ตัวชี้วัด	ระยะเวลาดำเนินการ	วิธีการติดตามและ การรายงาน
๐๑	โครงการก่อสร้าง ถนนคอนกรีตเสริม เหล็ก ซอยบ้านลุง นวย (ซอยหลังวัด กุศแต่) หมู่ที่ ๔	๑. คณะกรรมการกำหนด ราคา กลาง ต้องมีการ ทบทวนราคา กลาง อยู่ เสมอ และเป็น ปัจจุบัน ประกอบกับราคาวัสดุ ก่อสร้าง บางรายการไม่ ปรากฏในราคาพาณิชย์ จังหวัด ส่งผลให้การ คำนวณราคากลางมีความ คลาดเคลื่อน ๒. การปฏิบัติงานด้าน โครงสร้างไม่เป็นไปตาม แผนการดำเนินงาน	๑.ดำเนินการสำรวจและตรวจสอบ ราคาวัสดุจากพาณิชย์จังหวัด/ค่า Factor F/ รวมถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น ราคาจากแหล่งที่มาอื่นหรือพื้นที่ ใกล้เคียงที่เกี่ยวข้องก่อนทำการ ประมาณราคาเพื่อเป็นการทบทวน ราคากลางให้สอดคล้องและเป็น ปัจจุบัน อีกทั้ง ยังลดข้อผิดพลาด ในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้าง ๒. รายงานผลการดำเนินโครงการ ก่อสร้างให้ผู้บริหารทราบ เพื่อ ทบทวนแผนการบริหารการ ก่อสร้างให้เกิดประสิทธิภาพ	กองช่าง	มีแผนบริหาร โครงการ ก่อสร้าง	ร้อยละของระบบ โครงสร้างพื้นฐาน ในเขตเทศบาล ตำบลพากห้วย	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ประชุมราชการ ประจำเดือน

เทศบาลตำบลพากห้วย อำเภอพากห้วย จังหวัดสระแก้ว

รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจ อปท.สำคัญ	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	ตัวชี้วัด	ระยะเวลา ดำเนินการ	วิธีการติดตามและ การรายงาน
๐๒	โครงการป้องกัน และควบคุมโรค พิษสุนัขบ้า	เนื่องจากสุนัขจรจัดใน พื้นที่ของเทศบาลตำบล พากห้วย มีจำนวน ค่อนข้างมากทำให้การ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ยากลำบากในการจับสุนัข จรจัดดังกล่าว	ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้มีการบูร ณาการทำงานร่วมกันในการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสุนัขจรจัด	กองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม	ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความตระหนัก ในการมีส่วน ร่วมของ ประชาชนและ หน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง	ร้อยละของ ประชาชนที่มีสุข ภาวะที่ดีขึ้น	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ประชุมราชการ ประจำเดือน

เทศบาลตำบลพากห้วย อำเภอพากห้วย จังหวัดสระแก้ว

รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจสำคัญ	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	วิธีการจัดการความเสี่ยง	ตัวชี้วัด	ระยะเวลาดำเนินการ	วิธีการติดตามและ การรายงาน
๐๓	โครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรเทศบาลตำบลพากห้วย	- กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการไม่มีความสำคัญและไม่ตระหนักในการเดินทางไปอบรม - สถานที่ศึกษาดูงานไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและการนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่	- คัดกรองคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าร่วมอบรมโครงการต้องมีบันทึกแจ้งให้ผู้เข้าร่วมทราบเหตุที่ไม่สามารถร่วมเดินทางได้ รวมถึงติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ - คณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ร่วมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ศึกษาดูงานและกลุ่มเป้าหมายที่จะไปศึกษาดูงาน	สำนักปลัด	๑.จัดทำแบบตอบรับเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงานฯ แจกกลุ่มเป้าหมายและตอบกลับภายใน ๗ วัน พร้อมความรับผิดชอบเงินชุดใช้ในกรณีที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ๒.เปลี่ยนวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับสถานที่ไปศึกษาดูงานและคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สามารถนำกลับมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ได้	ร้อยละของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมและศึกษาดูงาน	๑.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ประชุมราชการประจำเดือน

เทศบาลตำบลพากห้วย อำเภอพากห้วย จังหวัดสระแก้ว

รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รหัสความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจ อปท.สำคัญ	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนอง ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	วิธีการจัดการความเสี่ยง	ตัวชี้วัด	ระยะเวลา ดำเนินการ	วิธีการติดตามและ การรายงาน
๐๔	กิจกรรมในการ จัดซื้อ-จัดจ้าง	บุคลากรภายในหน่วยงาน บางส่วนยังไม่เข้าใจในการ ทำงานของระบบจัดซื้อจัด จ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ระยะที่ ๕ เนื่องจากบุคลากร บางส่วนยังไม่ได้เข้ารับการ อบรมเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง	๑. ส่งบุคลากรที่มี หน้าที่รับผิดชอบเข้า ร่วมอบรมเพื่อเพิ่ม ความรู้และทักษะใน การปฏิบัติงาน ๒. ให้บุคลากรเข้าร่วม กลุ่ม/เครือข่ายที่ให้ ความรู้เรื่องการจัดซื้อ จัดจ้างเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้และวิธีการแก้ไข ปัญหาในการ ปฏิบัติงาน	กองคลัง	จัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมาย ให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้าน พัสดุและกำกับเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานหมั้นศึกษากฎหมาย ระเบียบต่างๆเพื่อปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างถูกต้อง	บุคลากรมี ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการจัด ซื้อจัด จ้างเพิ่มขึ้น	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ประชุมราชการ ประจำเดือน

(ลงชื่อ)

(นายสมาน บุชารัตนชัย)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลพากห้วย

